

D90-2-57
28-5-37 7950-2/4 # 1153

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

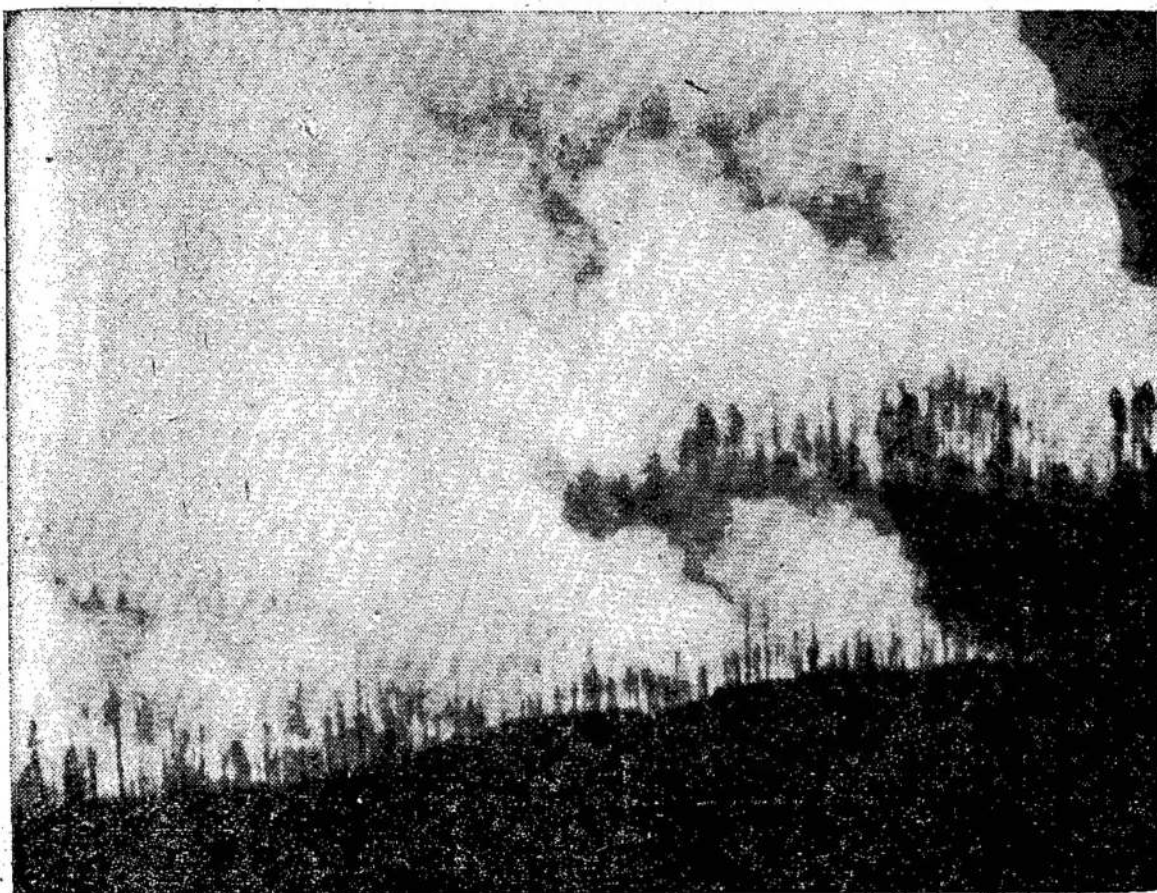
The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 1,024

PENKTADIENIS, GEGUŽIO (MAY) 25, 1951, TORONTO, ONTARIO

META I XX

Gaisrai šiemet sunaikino jau 1,500 akrų miško tikrai Missisagi distrikte, šiaurinėje Ontarijoj. O dauguma tu

gaisrų kyla dėl žmonių neat-sargumo. Vasaros metu, kada siaučia sausra, reikia saugotis miškuose, kad nepražu-

dyti brangaus turto. Štai scena miške: liepsnos ryja medžius, kaip šiaudus. Galime to išvengti.

Senatoriaus Johnsono Idėja Baigti Kara Korėjoje Randa Daug Pritarimo

NEW YORK. — Jungtinių Valstijų senatoriaus Edwino Johnsono pasiūlymas, kad birželio 25, kada sueis metai, kaip prasidėjo karas, būtų nutraukti mūšiai ant 38-tos lygiagretės, o vėliau ištrauktos visos svetimos jėgos, randa nemažą pritarimą kaip

600,000 Kanadiečių Serga Artrichiu

TORONTO. — Virš 600,000 kanadiečių serga artrichiu (podagra), kaip raportuoja medikalčiai šaltiniai. Tai didelis skaičius. Vienas asmuo iš 15 yra artrichio auka.

Ši liga nemažai kainuoja. Per metus ji atima 9,500,000 darbašenių. Tie asmenys, kurie dėl šios ligos negali dirbti, turi \$54,000,000 nuostolių. Jie tiek uždirbtų algomis tik per metus.

Kanados Arthritis and Rheumatism Asociacija nori surinkti \$850,000 dėl tyrinėjimo šios ligos. Ji nori surasti priemones kovai su ja.

Mokslininkai sako, kad ši liga labai sena. Dinosaurų gadyneje ji jau buvus plačiai išsiplėtusi.

Maskvoje, taip ir Washingtone.

Informuoti vakariniai šaltiniai teigia, kad Tarybų Sąjunga davė suprasti, jog ji pritaria baigimui karo Korėjoje. Kad gali taip būti, galima matyti iš spaudos atsiliepimų į senatoriaus Johnsono pasiūlymą. Pravda ir kiti tarybiniai laikraščiai davė daug vietos aprašymui to pasiūlymo. Taipgi ir kitų rytinių valstybių spauda daug rašė tuo klausimu.

Jungtinės Valstijos taipgi esančios pasirengusios remti tokią taiką, kuri paliktų Korėją taip, kaip buvo pirm karo, padalintą ant 38 lygiagretės.

Senatorius Johnson savo rezoliucijoje siūlo, kad Jungtinės Tautos atsišauktų į abi puses, kad jos nutrauktų mūšius per metines sukaktuves. Toliau jis siūlo, kad iki pabaigos šių metų būtų ištrauktos visos svetimos jėgos.

Tarybinė spauda pažymi, kad net kai kurie senatoriai mato, jog karas Korėjoje yra bereikšmis, nieko gera nežadąs. Amerikiečiai pradeda pavargti nuo to karo.

Senatoriaus Johnsono pasiūlymas labai praktiškas ir

turėtų būti priimtas. Iki šiol buvo galima matyti, kad abi pusės tvirtos ir nėra perspektyvų karą greitai baigti. O juo ilgiau karas tęsis, tuo daugiau nuostolių bus abiem pusėm, o ypatingai korėjiečiams.

Neoficialiais daviniais, Malikas pasakė Austinui, kad Korėjos karas turėtų būti užbaigtas per derybas tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministro.

Sako Stumte Stumia Prie Tarybų Sąjungos

Teheran. — Irano premjeras pareiškė, kad Britanija ir Jungtinės Valstijos stumte stumia Iraną linkui Tarybų Sąjungos ir revoliucijos, prieštaraujamos aliejaus nacionalizacijai.

Tautinio Fronto atstovas Makki pareiškė, kad kiltų šventas karas, jeigu britai atsiųstų kariuomenę į Iraną.

Premjeras pranešė, kad vyriausybė atmeta britų notą. Jis taipgi informavo, kad vyriausybė atsikreipė į kompaniją, kad ji atsiųstų atstovą suplanavimui perėmimo

Tarybų Sąjunga Esanti Pralenkusi Oro Jėgomis

WASHINGTON. — Tarybų Sąjunga, kaip raportuoja amerikiečių informatoriai, turinti 5,000 orlaivių Toluose Rytuose. Tarybų Sąjunga esanti tvirtesnė oro jėgomis Azijoje.

Tarybų Sąjunga turinti 20,000 orlaivių, tinkamų kovai. Iš to skaičiaus, 5,000 esą sukonzentruoti Toluose Rytuose.

Vakarų Europoje ji turinti 7,000 orlaivių, o Tarybų Sąjungos gilumoje, dar 8,000 orlaivių.

Tie šaltiniai teigia, kad Jungtinės Valstijos negalinčios susilyginti orlaiviais To-

kompanijos.

Atmesdamas britų notą, premjeras pasakė, kad ginčas eina tarp vyriausybės ir kompanijos. Britanija nieko su tuo bendra neturi.

Kuba Paseksianti Irano Pavyzdžiui

HAVANA. — Kubos premjeras Feliz Lancis Sanchez pareiškė, kad Kubos vyriausybė planuoja nacionalizuoti Havana United Railways, kurie didžiojoje priklausio Britanijai.

Jis sakė, kad vyriausybė kreipsis į seimą, kad jis išleistų įstatymą, kuriuo einant būtų galima nacionalizuoti britų valdomus geležinkelius.

Jis nepasakė, kada bus einama prie tos nacionalizacijos.

Atrodo, kad kapitalistų viešpatavimui svetimosiose šalyse ateina galas. Vis plačiau ir plačiau yra kalbama apie perėmimą savo žinion užvedimų, kuriuos kontroliuoja svetimi kapitalistai.

WASHINGTON. — Vyriausybė panaikino kainų lubas ant tankų, orlaivių ir kitų svarbių ginklų.

Reiškia, apsiginklavimo kaina bus dar aukštesnė.

Peterborough, Ont. — Čia įvyko labai didelis gaisras, kurio metu žuvo trys gaisrininkai ir vienas gėlininkas. Ugnis padarė didelius nuostolius biznieriems.

limuose Rytuose, taipgi šiuo tarpu negalinčios pasiūsti daugiau.

Sąrišyje su tuo, tačiau, reikia pažymėti štai ką. Administracija, atsikirsdama generolui MacArthurui, kuris siūlė veržtis į Kiniją, kuri turi sutartį su Tarybų Sąjunga, paskelbė, kad Tarybų Sąjunga turi 500,000 kariuomenės Sibire. Girdi, generolo MacArthur politika stumta stumianti Ameriką į prapultį.

Prezidentas Trumanas kelios dienas atgal pabrėžė vėl, kad generolas MacArthur stūmė į karą. Girdi, tas pavojus atremtas. Viskas ko reikia, tai visiems sekti jį, eiti į bažnyčias ir melstis už taiką.

Kaip ten nebūtu, tie karštagalviai, kurie norėtų veržtis į Kiniją, galėtų gauti per nosį. Vargiai galima tikėtis, kad Tarybų Sąjunga leistų amerikiečiams taip toli eiti. Ji galėtų stoti talkon ginklais ir tai užtektų pastoti kelia amerikiečiams.

Patys kiniečiai turį išsilavinę tūkstančius orlaivinių, taipgi turį nemažai orlaivių. Šimtai orlaivių saugą pajūrį, kad čiangkaisėkininkai nebandytų išsikelti.

Ontario Cenzoriai Kritikuoja Hollywoodą

TORONTO. — Ontarijos filmų cenzorių taryba išnešė protestą Hollywoodo filmų gamintojams, kurie į savo filmus prikemša daug bereikalingo žiaurumo, lytinių dalykų.

Taryba turėjo sucenzuruoti 146 filmus, padarydama 305 iškirpimus, tik praėjusiais metais. Tose vietose buvo daug nešvarios kalbos, kankinimo moterų, žiaurumo, nepadoraus šokimo, pėliais piaustymosi, nuogumo, korimų ir kitų negerumų.

50 filmų pernai buvo pažymėta, kad jas gali matyti tik suaugę. Kitaip, jos būtų buvusios visai uždraustos.

Reikia pasakyti, kad taryba labai vietoj atsiliepė. Vis daugiau ir daugiau girdisi nepasitenkinimo filmų nešvarumu.

Pasidairius Po Kanada

Organizuoti Kanados darbininkai rengiasi naujam vajui už algų pakėlimą. Prie to verčia pragyvenimo pabrangimas.

Unijų lyderiai sako, kad valdžia visai nekreipė atydos į reikalavimus uždėti lubas kainoms ir dėl to pragyvenimas taip pabrango. Anksčiau gauti algų pakėlimai tuo būdu buvo panaikinti.

Išrodo, kad Kanados darbininkai niekad negalės atsižvelgti ant kojų. Kai tik jie gauna vieną kitą centą daugiau, tuojau pakyla pragyvenimo kaina.

Sherbrook archyviskupas Monsignor Philippe Desranleau aną dieną pareiškė, kad monopolinis privatus užsiėmimas Šiaurės Amerikoje pūdo visuomenę.

Jis sako, kad kapitalizmas reiškia susikuopimą didelių turtų į mažo skaičiaus žmonių rankas, ir kad to turto išlaikymui yra naudojami nepadorūs būdai.

Jis pasmerkė butų situaciją ir dadėjo, kad privilegijuotos klasės griaua mūsų šalies ateitį.

Bažnyčia, pareiškė jis, jokiū būdu negali palaikyti tokį režimą, kurs atiduoda kapitalą į mažo skaičiaus žmonių rankas, kurie žiūri tikėtai savo pelno, kurie tyčia sudaro trūkumus, kad daugiau pelno prisiplėšti.

Jis apgailestavo, kad tokia neteisinga tvarka yra saugoma įstatymais.

Kvebeko katalikų jaunimo organizacija, Jeunesse Ouvriere Catholique, atstovaujanti 90,000 jaunų katalikiškų darbininkų Kvebeko provincijoje, paskelbė įdomų dokumentą katalikų laikraštyje, Action Catholique, išleidžiamą Kvebeke.

Tame dokumente arba manifeste, jauni katalikiški darbininkai pareiškia, kad jie, kartu su viso pasaulio jaunais darbininkais, tvirtai rei-

kalauja iš visų vyriausybių ir autoritetų dėti pastangas, kad būtų įsteigta teisinga ir pastovi taika.

Francūzų katalikų darbininkų tarpe eina nemažas judėjimas už paliuosavimą Rene Rocque, asbestos mainiečių lyderio, kurs įmestas kalėjiman už vadovavimą streikui.

Idomu tas, kad International Confederation of Christian Syndicates, kuri atstovauja 2,000,000 darbininkų Airijoje, Francijoje, Belgijoje, Olandijoje, Afrikoje ir šiaurės Amerikoje, prisideda prie reikalavimo, kad Rene Roque būtų paleistas.

Jis laikomas bauriamu Bordeaux kalėjime. Sakoma, kad tenai labai blogos sąlygos.

Smarkiai didėja krimina-

lystės Kanadoje. Idomu tas, kad kriminalystės plinta tarp jaunimo. Dar įdomiau, kad "gerų namų" jaunimas atsižymi su kriminališkais darbais.

Pernai buvo sučiupta vagių grupė pietinėj Ontarijoje, kurie buvo visi pasiturinčių tėvų vaikai.

Šiomis dienomis Toronte 11 jaunų vyrų, nuo 14 iki 17 metų amžiaus, išprievartavo 16 metų mergaitę. Du iš jų laikė jos seserį, o kiti prievartavo ją per tris valandas.

Kiti penki jaunuoliai, nuo 16 iki 19 metų amžiaus, išprievartavo studentę Scarborough priemiestyje.

10,000 gumos darbininkų reikalauja pakelti algas 25 centus į valandą.

Jie sako, kad pragyvenimo pabrangimas verčia juos statyti šiuos reikalavimus.

Be to, ir kompanijos pelnas duoda pateisimmimą.

Kanadietis

Vancouveriečių Žinios

VANCOUVER, B. C. — Lietuvių Literatūros Draugijos 126 kuopos mėnesinis susirinkimas praėjo labai gyvai Nors daugelis mūsų veiklių narių dirba toli miškuose, kiti užima didesnę organizacinio darbo dalį. Susirinkime buvo prašėta, kad ant populiarios gegužinės vietos Lulu saloje jau gavome vietą savo vasariniams rengimams dėl paromos Liaudies Balsui. Mūsų gegužinės įvyks liepos 29 ir rugsėjo 2. Toliau gyvenantieji lietuviai malonėkite atvykti į nors vieną aukščiau minėtų rengimų.

Buvo taipgi nutarta paremti mūsų brolių pažangius dienraščius Jungtinėse Valstijose, Vilnį ir Laisvę, ir paaukoti į LLD knygų fondą. Keliolika narių suaukojo į fondą \$13.75 ir dėl Laisvės \$9.00, o Vilnis užprenumeruota iš izdo.

Veikdami tautinėse ribose,

mūsų kuopos nariai nepamiršta ir bendrų visos Kanados reikalų. Momentalinis gi reikalas yra sulaukymas karo ir užtikrinimas taikos. Taigi, būdami skyriumi provincinio taikos kongreso, imamės ir dalį jo darbo. Rinkti parašus ant peticijų lakštų mūsų kuopa psiskyrė miesto dalį (apie 20 bloką) prie pat miesto rūmų (tik ant pradžios). Yra idomu susitikti su įvairiais žmonėmis, renkant parašus. Didelė didžiūma trokšta taikos, bet daugelis abejoja, ar parašai padės. Biblijos studentai cituoja ištraukas iš "švento rašto": "Bus karai ir gandai karų". Jie sako: "Ką gi aš rašysiuos prieš dievo valią." Prisiminė ir man "šventos giesmės", girdėtos Lietuvoje, bet ten iš tūkstančių krūtinų versdavosi balsai: "Nuo bado, maro, ugnies ir karo, saugok mus viešpatie". Kanadoje mirties pirklų spau-

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

da yra plati. Bet tūkstančiai žmonių deda savo parašus už taiką. Vien geg. 12 dieną ant gatvių buvo surinkta virš 8,000 parašų tik Vancouver mieste, o kur kiti miestai, ir kitos dienos? Turime parodyti, kad plunksna ir šiuo atveju yra "galingesnė už kardą".

Geg. 13 dieną teko dalyvauti "Pacific Tribune" bankiete, kur buvo įteiktos dovanos geriausiems darbininkams šio laikraščio vajuje. Aš pats tos garbės neužsidirbau, bet dvi mūsų kuopos narės, Rita Whyte ir Olga Grinkus, gavo savo garbės ženklus, o aš paėmiau dėl LLD 126 kuopos.

Per 60 dienų šis laikraštis gavo \$19,303 aukų, kuomet neva socialistų laikraštis "CCF News" gavo tik \$17.33. Pasirodo, su kuo kovingieji darbininkai eina.

Bankietas įvyko kiniečių mieste. Dalyvavo virš 200 svečių, kurie buvo pavaišinti skaniai paruoštu maistu. Mums kartais išrodo, kad mes pasiaukojame, čia gi sutikome seną anglą, kuris gauna tik \$20.00 mėnesiui pašalpos, o laikraščiu paaudkojo virš \$25. Kita darbininkė surinko virš \$400. Yra pasiryžusių žmonių.

A. G.

UŽKVIESTI Į VESTUVES

VANCOUVER, B. C. — Mūsų LLD kuopos narys draugas J. Kavalynas iš Canoe, B. C., atsilankė į susirinkimą ir užkviestė visus lietuvius į savo sūnaus Viktoro vestuves, kurios įvyks birželio 2 dieną.

Vestuvių šokiai bus 8 valandą vakaro, 600 Campbell Ave., prie geros muzikos.

Sako draugas Kavalynas: "Prašyk visus lietuvius". Na, tai ir kviečiu per laikraštį, nes visų antrašų neturime.

Jaunosios vardo taip ir nepaklausiau, bet sužinosime svetainėje.

A. Grinkus

Mirė J. Brankis

HAMILTON. — Gegužės 10 dieną mirė senas hamiltonietis Juozas Brankis. Kanadon jis atvyko prieš pirmą pasaulinį karą į gyvena Hamiltone virš 30 metų. Ilgus metus dirbo plieno įmonėj.

J. Brankis buvo ramaus būdo žmogus, su visais hamiltoniečiais gražiai sugyveno. Už tai ir jo karstas skendo gėlėse nuo savų ir draugų.

Velionis jau ėjo 69-tus metus. Iš Lietuvos paėjo iš Pa-nevėžio apsk., Šimonių vals., Dalkų kaimo. Kanadoje išgyveno apie 40 metų. Paliko nuliūdime žmoną ir du sūnų, dvi marčias ir vieną anūką, taipgi brolių Povilą Montreale.

Laidotuvės įvyko geg. 12 dieną. Lydėjusieji važiavo 22 automobiliu.

Lai būna jam lengva šios šalies žemelė.

F. V.

Roma. — Gegužės 27 dieną įvyks savivaldybiniai rinkimai Italijoje. Birželio 10 bus provinciniai rinkimai 58 provincijose. (Italijoje yra 91 provincija.)

Manoma, kad šie rinkimai parodys partijų stiprumą, ypatingai jų itaką.

Italijoje yra 2,500,000 komunistų.

Telefonas 925 821

Dr. A. H. Cottick

Dantų Gydytojas
Chirurgas

Taisau ir Naujus Įdedu.
Darbas Garantuotas

802 Tronto General
Trust Bldg.
Winnipeg, Man.

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop

Skubus ir Geras
Patarnavimas

P. MOTIEJUNAS
Savininkas

640 Main St., Winnipeg

Barrie Flyers, Memorial Cup čempionai, iškilmingai su-

tinkami jiems pribuvus į Barrie. Jie smarkiai apgalė-

jo Monarchus laike rungtynių Winnipege. 20,000 Bar-

rie gyventojų pasitiko savo čempionus.

Kolū

Pa kolūkių vionėzėnaities toje rajon kolūk Pirbose no "T rys A

Nem Ivykū

RO muno rike t gojim garbe pimo Kanoj

ne už vykdė žės Pi pareig sio pl karto.

Sek dovaudžiu, v pasiža mosio balanc minti dukcij

Dab vieno čio išc ninkai pienis, mybin gubai.

Spa gautos monta tojai l šina g ta ir l žės F Iki šv fabriky tybos

Fakta

Dotr Poželo stambi tiečio mės.

Prae mašin, liko I kolūky daugia mo, aq mo, 10 ir daug traktor mašino bū MT kuose i

Kolū 1950 n išvysty

TARYBŲ LIETUVOJ

Kolūkiečių Turmyras

Pasibaigė Vilniaus srities kolūkiečių šachmatų ir šaškių varžybos. Šachmatų čempiono vardą iškovojo A. Juzėnas (Anykščių rajono "Atėities" kolūkis). Antroje vietoje liko V. Matulis (Dusetų rajono "Pergalės vėliavos" kolūkis.)

Pirmą vietą šaškių varžybose laimėjo Ukmergės rajono "Nauju keliu" kolūkio narys A. Muraška.

A. Kikilas

Nemuniečiai Užduotis Įvykdo Dvigubai

ROKISKIS. — Kai "Nemuno" vilnionių audinių fabrike buvo prisimami išpareigojimai Gegužės Pirmosios garbei, vilnų karšimo ir verpimo cecho viršininkas drg. Kanopa pareiškė:

— Kovo mėnesio gamybinę užduotį mūsų cechas įvykdė 120 procentų. Gegužės Pirmosios garbei mes išpareigojame balandžio mėnesio planą viršyti pusantro karto.

Sekdami drg. Kanopos vadovaujamo kolektyvo pavyzdžiu, visi įmonės darbininkai pasizadėjo iki Gegužės Pirmosios 10 procentų viršyti balandžio mėnesio planą, gaminti tik pirmos rūšies produkciją ir kt.

Dabar įmonėje nėra nė vieno darbininko, neįvykdančio išdirbio normos. Darbininkai drg. drg. Čeičys, Pupienis, Skvarnavičienė, gamybinę užduotį įvykdo dvigubai.

Sparčiai vyksta naujai gautos vilnų valymo mašinos montavimo darbai. Montuotojai kovoja už tai, kad mašina galėtų būti sumontuota ir paleisti į darbą Gegužės Pirmosios išvakarėse. Iki šventės bus užbaigti ir fabriko hidroelektrinės statybos darbai.

(Tiesa)

Faktai ir Skaičiai

Dotnuvos rajono Karolio Poželos vardo kolūkis po sustambinimo jungia 131 valstiečio šeimą ir 1,566 ha žemės.

Praeitais metais Dotnuvos mašinų - traktorių stotis atliko Karolio Poželos vardo kolūkyje apie 550 ha arimo, daugiau kaip 1,000 ha akėjimo, apie 1,500 ha kultivavimo, 100 ha ražienų skutimo ir daugiau kaip 220 ha sėjos traktorinėmis sėjamosiomis mašinomis. Dar daugiau darbų MTS atliks kolūkio laukuose šiais metais.

Kolūkis pilnutinai įvykdė 1950 metų gyvulininkystės išvystymo planą. Dabar kol-

ūkyje yra keturios produktyviųjų gyvulių fermos ir kumelių ferma. Fermose yra 150 galvijų, apie 200 kiaulių, daugiau kaip 60 avių, apie 300 paukščių. Didelė gyvulių dalis veisliniai.

Kolūkyje nuolat plečiama statyba. Jau pastatyta būstinė valdybai, klubas, kiaulidė ir eilė kitų ūkinių trobesių. Į naujai suprojektuotą gyvenvietę persikėlė atskaitiniais metais 16 kolūkiečių. Dar daugiau kolūkiečių perkels savo gyvenamuosius namus į naują gyvenvietę šiais metais.

1950 metais kolūkis gavo 342 tūkstančius rublių pajamų. 125 tūkstančiai rublių pajamų gauta iš visuomeninės gyvulininkystės. Skirstant pajamas, 51 tūkstantis rublių paskirta į nedalomąjį fondą ir apie 100 tūkstančių rublių išdalinta kolūkiečiams

už darbadienius.

Kolūkis sudarė perspektyvinį planą penkeriems metams.

Didelis dėmesys skiriamas dirvų nusauginimui. Vien tik šiais metais kolūkyje bus nudrenuota 60 hektarų drėgnų dirvų. Melioracijos darbams atlikti, kolūkis gauna iš valstybės ilgalaikę paskolą.

(Tiesa)

"Putinų Giraitė" Kultūros Namų Scenoje

Alytus. Rajono kultūros namuose su dideliu pasisekimu pastatyta A. Korneičuko pjesė "Putinų giraitė". Ši pjesė apdovanota Stalinine premija.

Artimiausiomis dienomis ratelio kolektyvas parodys savo naują pastatymą Veisėjų, Varėnos, Prienų ir kitų rajonų kultūros namų scenose. Įvyko šios pjesės spektaklis Lazdijose.

Dabar dramos ratelis ruošia Valentino Katajevo pjesę "Poilsio diena".

Liaudies Artistas

Su dideliu susidomėjimu sostinės visuomenė sutiko LTSR Valstybinio operos ir baletu teatro naują pastatymą — Musorgskio operą "Boriss Godunovas". Boriso vaidmenį šioje operoje atliko LTSR liaudies artistas Antanas Sodeika. Tarybiniai žiūrovai gerai pažįsta A. Sodeiką iš eilės svarbių vaidmenų, kuriuos jis atlieka Verdi operose "Toska", "Traviata", "Rigoletto", "Otelo", Čaikovskio "Pikų Dama" ir kt.

A. Sodeika, dalyvaudamas daugelyje LTSR Valstybiniam operos ir baletu teatre statomų spektaklių, savo kūrybinio darbu nusipelnė tarybinės visuomenės pagarbą.

A. Sodeika mums gerai pažįstamas kaip jaunų tarybinių muzikų auklėtojas. Jis yra LTSR Valstybinės konservatorijos docentas, vokalinio fakulteto katedros vedėjas ir operos klasės meno vadovas bei režisierius. Su nuosirdžiu atsidavimu ir rūpestingumu A. Sodeika savo ilgametį kūrybinio darbo patyrimą ir teoretines žinias perduoda būsimiesiems menininkams. Jis stengiasi tvirtai įdiegti studentams tarybinio meno principus, išskeldamas jo idėjiškumą, liaudiškumą, pranašumą prieš merdintį buržuazinių Vakarų meną. A. Sodeika, vadovaudamas operos klasei, ruošia pačių studentų jėgomis įžymiųjų kompozitorių operų pastatymus.

Štai, pavyzdžiui, šių mokslo metų I-jame semestre konservatorijos studentų buvo pastatytos ištraukos iš eilės operų: Čaikovskio "Eugenijus Oneginas" ir "Pikų dama", Dargomižskio "Undinė", Verdi "Otelo", Pučini "Bohema". Ruošiantis pastatymams, drg. A. Sodeika jau-

niesiems artistams išsamiai išaiškina vaidmens charakterio savybes, įdiegia tinkamą jo supratimą. Operos klasės studentai, jausdami rūpestingą ir reiklų drg. Sodeikos vadovavimą ir paramą, sėkmingai įsisavina teoretines žinias, praktiškai jas taikydami sceniniame ir vokaliname operų atlikime.

Tarybinė vyriausybė aukštai įvertino A. Sodeiką — menininko ir pedagogo darbą, apdovanodama jį Darbo Raudonosios Vėliavos ir Garbės ženklų ordinais. 1950 m. Antanui Sodeikai suteiktas LTSR liaudies artisto vardas.

Pasižymėjusį artistą ir atsidavusį būsimųjų menininkų auklėtoją, aktyvų visuomenininką drg. A. Sodeiką darbo žmonės vieningai išskėlė kandidatu į LTSR Aukščiausiosios Tarybos deputatus ir per rinkimus išrinko.

I. Jasiūnaitė, G. Šmitas
LTSR Valstybinės konservatorijos vokalinio fakulteto studentai.

TIPINIAI PROJEKTAI KOLŪKIEČIŲ NAMAMS

Kuriant naujas kolūkių gyvenvietes daug dėmesio skiriama kolūkiečių gyvenamųjų namų statybai. Kolūkiečių poreikiai išaugo, jų namai turi būti mūriniai, dailūs, patogūs.

Respublikinės architektūros dirbtuvės paruošė eilę tipinių projektų kolūkiečių gyvenamiesiems namams. Suprojektuoti namai 2-3 kambarių su virtuvėmis. Atskiri projektai skirti namams su mansardomis; šiuose gyvenamuose namuose kambariai bus išdėstyti dviejuose aukštuose.

Dailininkų Darbai Ruošiantis Parodai

Didelis Tarybų Lietuvos dailininkų būrys šiuo metu ruošia eskizus naujiems meno kūriniams, kuriais numatyta papuošti mūsų respublikos paviljoną Visasąjunginėje žemės ūkio parodoje.

Dailininkai Palaima, Kosciūška ir Motuzevičius ruošia eskizą dideliame pano "Pergalė". Šio pano aukštis sieks 5 metrus, plotis — 8 metrus.

Sudaryta brigada iš dailininkų Vilučio, Kulakausko, Jankaus ir Surkevičiaus. Šie dailininkai kurs pano "Derliaus šventė". Gorojefinio vainiko projektą šiam pano pakviestas sukurti dailininkas Daukantas.

Kuriami eskizai šių temų paveikslams: "Tarybų valdžios paskelbimas Vilniuje 1918 metais", "Pramonės vystymasis", "Žemės reforma", "Žemės ūkio vystymasis", "Pirmasis kolūkiečių suvažiavimas". Į šį darbą įtraukti dailininkai Dilka, Gudaitis, Galdikas, Mergašilskis, Žebenkienė ir eilė kitų.

Paviljono stendai bus papuošti atitinkamą sritį vaizduojančios pano — iš sodininkystės, linininkystės, cukrinių runkelių auginimo, daržininkystės ir kitų sričių. Dailininkas V. Jurkūnas numatė sukurti triptiką, kurio atskiros dalys vaizduos mechanizuotą sėją, derliaus nuėmimą kombainu ir grūdų pristatymą valstybei.

Įvairių gyvulininkystės šakų stendus numatyta papuošti keramikos kūriniams.

Dailininkas A. Savickas

D. Šostakovičiaus Autorinis Koncertas

Vakar Lietuvos TSR Valstybinės filharmonijos salėje įvyko Stalininės premijos laureato kompozitoriaus D. D. Šostakovičiaus autorinis koncertas. Koncertą atliko RTFSR liaudies artistas Stalininės premijos laureatas D. D. Šostakovičius dalyvaujant nusipelnusiam RTFSR kolektyvui — Bethoveno vardo valstybiniam kvartetui, nusipelnusiems RTFSR meno veikėjams, Stalininės premijos laureatams, profesoriams D. M. Čiganovui, V. P. Širinskiui, V. V. Borisovskui, S. P. Širinskiui.

Programoje buvo atlikti kompozitoriaus kūriniai: pirmoje koncerto dalyje — kvintetas fortepionui, antroje — styginis kvartetas Nr. 1 ir trio fortepionui.

Koncertas praėjo su dideliu pasisekimu.

(Tiesa)

Mechanizuojami Darbo Procesai

Kaunas. — "Bituko" fabrike paleista į darbą eilė naujų įrengimų. Iš broliškiųjų respublikų gautas galingas frezerinis molio kastuvas, kuris per 1 valandą iškasa apie 90 kubinių metrų molio ir transporteriu žaliavą pakrauna į vagonetes. Naujasis įrengimas per pamainą pavaduoja 15-20 žmonių rankų darbą. Paleistas į darbą galingas tėvyninis presas, kuris per pamainą pagamina 3,000 silikatinių plytų, kas sudaro 25 procentais daugiau, negu ankstesni įrengimai. Sumontuotas naujas kalkėms malti malūnas ir specialios kalkėms sverti svarstyklės, kuriomis galkės bus sveriamos tiesiog vagonuose.

Lenktyniuojant Gegužės Pirmosios garbei, fabriko kolektyvas siekia naujų darbo laimėjimų. Žymų įnašą gamybai paspartinti pateikė fabriko racionalizatorius drg. Menčinskas. Jo pasiūlymu buvo rekonstruoti molio maišymo įrengimai. Šios racionalizacijos dėka fabrikas sutaupys per metus 10 tūkstančių rublių.

(Tiesa)

Sporto Kolektyvas

ŽAGARĖ. — Gausiai dalyvavo "Pergalės" kolūkio jaunimas sporto kolektyvo susirinkime.

Kolūkio pirmininko pavaduotojas, Socialistinio Darbo Didivyris K. Vaitiekūnas savo kalboje pažymėjo didelę kūno kultūros ir sporto reikšmę komunistiškai auklėjant tarybinį jaunimą, paruošiant žmones darbui ir Tėvynės gynybai. Drg. K. Vaitiekūnas išskėlė uždavinį, kad kolūkis pirmą kartą rajone ne tik žemdirbystės ir gyvulininkystės srityje, bet taip pat ir savo kultūrinio darbu, sporto išvystymu.

Atskaitą apie futbolo sekcijos darbą padarė drg. Jarotis. Praėjusiais metais "Pergalės" kolūkio futbolo komanda turėjo vienuoliką susitikimų su kaimyninių žemės ūkio artelių futbolininkais. Devynis kartus "Pergalės" futbolininkai laimėjo, pralaimėjo du kartus.

Sudaryta nauja sporto kolektyvo taryba. Pirmininku išrinktas Socialistinio Darbo Didivyris K. Vaitiekūnas. Išrinkti taip pat sekcijų vadovai.

J. Romanas

Sakoma, kad amerikiečiai patarė britams sutikti iš principo su Irano nusistatymu nacionalizuoti akejų.

Britanija ir Amerika vedančios pasitarimus tuo klausimu.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.
Atskira kopija 6 centai.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: PLaza 4358

PONAI PRADEDA PRASIBLAIVYTI

Sunku tikėti, bet atrodo, kad Kanados klimatas truputį paveikė ponus melagius, kurie „viską matė ir savo ausimis girdėjo“. Tur būt jie pamatė, kad su savo melagystėmis negalima įtikinti žmones, išskyrus tuos, kurie visai negalvoja.

Idomų prisipažinimą duoda vienas ukrainiečių dūpukas, M. Seleško. Ukrainiečių laikraštyje „Novy šliak“ jis rašo: „Paduodami skaičiai, kad 10,000,000 ukrainiečių mirė badu, 15,000,000 ukrainiečių yra ištremta, 4,000,000 ukrainiečių žuvo laike vokiečių okupacijos, 3,000,000 ukrainiečių žuvo Tarybinėje armijoje ir t.t. Kartu, tas sudaro 32,000,000. Bet iš viso yra tik 40,000,000 ukrainiečių“.

Taigi, visi „savo akimis matė“ ponai sunaikino beveik visus ukrainiečius. Pagal jų skaitlines, tai vargiai bėra kokie 8,000,000 ukrainiečių. Bet, to paties M. Seleško žodžiais, „niekas netiki tokiais skaičiais.“ Faktas yra, kad ukrainiečių skaičius dabar didesnis, negu kad kada anksčiau buvo.

Tas pats yra ir su lietuviais.

Ponas Seleško taipgi pyksta ir dėl to, kad melagiai negali susitarti dėl „partizanų“, kurie kovoja Ukrainoje. Vieni teigia, kad 500,000, kiti numušą iki 200,000, tretį net iki 50,000, o ketvirtį pasitenkiną tik 5,000. Ir kuriam gi tu dabar tikėsi? Vieni sako, kad jie valdo didelius plotus, turi armiją su tankais, artilerija ir orlaiviais, o kiti nusileidžia iki 5,000 slapukų.

Apie tas „armijas“ yra tas faktas, kad jų visai nėra. Yra vienas kitas slapukas, kurs dar nesugautas, bet tai ir viskas. Tą pripažįsta britų ir amerikiečių žvalgybų surinkti autentiški daviniai.

Taigi, ponų melagių pasakojimai nesuramina nei jų pačių.

REALYBES NEAPEISI

Dorothy Thompson, konservatyviška Jungtinių Valstijų žurnalistė, pripažįsta, kad nei MacArthur, nei Trumano politika neprives prie gero. Ji sako, kad „universalė kolektyvio saugumo sistema negalima be sutikimo tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos“, ir kad Jungtinių Valstijų „bandymas vienpusiškai išlaikyti taiką“ įvėlė Ameriką į karą, kad tęsimas šios politikos subankrutuos Ameriką ir galų gale įstums į socializmą.

Ji juokiasi iš administracijos, kuri mananti, kad amerikiečiai gali priversti kiniečius pasiduoti išmušdami kuo daugiau kiniečių. Girdi, Kinija gali paaukoti daugiau, negu Amerika. Ji taipgi mano, kad „intervencija Korėjoje“, kaip intervencija prieš bolševistinę Rusiją po pirmojo pasaulinio karo, tikrai dar labiau suvienys kiniečius apie komunistinius vadus, pagyvins Azijos revoliuciją ir pašalins vakarų įtaką Azijoje ištisiems dešimtmečiams.“

Dar niekas neturįs plano, kaip atstatyti Pietų Korėją. Pietų Korėja, kiek esą žinoma, negalinti apsieiti be šiaurės Korėjos. O šiaurės Korėja esanti labai susijungusi su Mandžūrija. Tokiu būdu, „kiekviena mūsų laimėta pergalė prieš geo-politines realybes stato prieš mus naujus sunkumus“ ir „varo mus gilyn į infliaciją, tolimesnę valstybinę kontrolę, toliau į valstybinį socializmą, ir toliau į karą. O juo daugiau karo, tuo daugiau bus komunizmo“. Tą, sako ji, kiekvienas galėjo pastebėti.

Taigi, amerikiečiai, eidami prieš realybes, patys sudaro sau sunkumus, kurie varyte juos įvairų į tas sąlygas, kurių jie labiausiai nenori.

Imant Korėją, jeigu karas būtų baigtas, paliekant Korėją padalytą, nieko nebūtų išspręsta. Politiniai, Korėja paliktų tenai, kur buvo. O ekonominiai, būtų didžiausia našta amerikiečiams.

Šiaurės Korėjos niekad neužleis kiniečiai nedrauginoms jėgoms, nes tenai randasi Mandžūrijos industrijos jėga — elektra.

Negalima nesiskaityti su realybe.

KAS NAUJO PASAULYJE

Britanijoje auga bruzdėjimas už taiką.

Pastaruoju laiku Unitarian Church of England nutarė išleisti atsisaukimą, raginantį didžiąsias jėgas sudaryti taikos pakta.

Rezoliucija taipgi šaukia viso pasaulio žmones remti reikalavimą, kad didžiosios jėgos sudarytų taikos pakta, prie kurio paskui galėtų prisidėti ir kitos šalys.

Prie to, dvylika žymiųjų Anglijos rašytojų išleido pareiškimą, kuriuo jie pasisako už taiką ir pasižada dirbti jos palaikymui. Jų tarpe randasi Compton Mackenzie, Herbert Read, Christopher Fry, Sean O'Casey ir L. Housemann.

„Mes tikime, kad skirtingos politinės ir ekonominės sistemos gali egzistuoti šale viena kitos remiantis derybiniu susitaikymu,“ sako jie.

„Kaip rašytojai, mes norime taikos ir savo darbu bandysime atsiekti jos; taipgi mes pasižadame drąsinti tarptautinius susitarimus per taikas derybas.“

„Mes pasmerkiame raštus, kurie aštrina esančius pavojus ir neapykantą.“

„Kaip rašytojai, mes neprigulime nė prie jokios partijos, religinių tikėjimų ar politinių judėjimų. Vyriausias mūsų siekis yra sulaukymas karo.“

„Mes kviečiame visus rašytojus remti šią deklaraciją ir informuoti mus apie paramą, prisiunčiant vardus A. E. Coppard'ui, Hillside, Dutton Hill, Essex.“

Šį pareiškimą pasirašiusių autorių kūriniai yra mėgiamiausi plačios visuomenės Anglijoje ir kitur.

Pasaulinio Taikos Komiteto valdyba išleido atsisaukimą į viso pasaulio taikos šalininkus, šaukdama sustiprinti veikimą už taiką.

Ji nurodo, kad šimtai milijonų parašų gali nusverti taikos naudai.

Valdyba sako, kad kova už taiką įžengė sprendžiamąjį momentą.

Po atsisaukimo pasirašo atstovai visų didžiųjų valstybių, kaip Anglijos, Tarybų Sąjungos, Jungtinių Valstijų, Indijos, Kinijos, Afrikos, Francijos, Italijos ir t.t.

Britanija labai nenoriai pildo amerikiečių pageidavimus, kas liečia embargo prieš Kiniją. Jos atstovas Sir G. Jabb pareiškė, kad ji vistiek neuždarys Honkongo, tos didžiosios prekybinės arterijos.

Labai lengva suprasti, kodėl Britanija nenori visai nutraukti prekybos su Kinija. Per praėjusius penkis mėnesius Britanijos prekyba su Kinija siekė \$357,000,000.

Nutraukus tokią didelę prekybą, nukentėtų ne tik Kinija, bet ir Britanija. Amerikiečiams iš to nauda, nes jie gali pigiau pirkti gumą ir kitas medžiagas britų kolonijose.

Kada pasklido gandai, kad britai gali siųsti ginkluotas jėgas į Iraną saugoti jų

kontroliuojamas aliejaus išmones, Pakistano valdžia tuojaus pareiškė, kad ji stovi su Iranu, prieš britus.

Indija, aišku, pati turėjo vargo, kol išsilaisvino, tad simpatizuoja ir kitiems, kurie nori ištrūkti iš svetimų kontrolės.

Kitoj Pietų Amerikos valstybėse įvyko perversmas. Tai dar vienas įrodymas, kaip buržuazija pasielgia, kai žmonės per rinkimus pasiunčia prie valstybės vairo buržuazijai nepatinkančius žmones.

Bolivijoje įvyko prezidentiniai rinkimai. Žmonės išbalso savo valdžios oponentą į prezidentus, ištremtą skardos mainierių draugą ir kandidatą Victorą Paz Estenssorą. Jis randasi Argentinoje.

Estenssoros vadovaujama partija, Nacionalė Revoliucinė Partija, sudariusi bendrą išsilaisvinimo frontą, į kurį įėjė ir komunistai. Dėl to militaristai pavarė senąjį prezidentą ir užėmė galią.

Policija skelbia, kad išrinktojo prezidento partija yra socialistinė su naciškais palinkimais. Ar tas tiesa, sunku pasakyti dabar. Viena aišku, ją parėmė mainieriai, svetimų išnaudojami.

Militaristai, kurie pagrobė valdžią, sako, kad jie tai padarė su tikslu neprileisti sovietizmo Bolivijoje. Bet ir Panamos prezidentas, pagrobdamas galią (kuriai paskui iš jo atėmė) gyrėsi, kad gelbsti Panamą nuo sovietizmo.

Buvęs Jungtinių Valstijų pasiuntinys Vatikane papuoletė į bėdą. Tai ponas Myron C. Taylor.

Per federalį teismą reikalauja iš jo net \$2,000,000.

Mrs. Eunice Taylor Waltermann, 38 metų amžiaus, traukia teismaną poną Taylorą ir jo advokatą J. A. Bennett, kurie susitarę norėję „sufiksiti“ taip, kad ji negalėtų įrodyti teisme, jog ji yra Tayloro dukterė, gimusi be vedybų.

Federalis teismas 1947 metais išnešė nuosprendį, kad ji neįrodžiusi esanti jo dukterė. Aukštesnysis teismas palaike pirmesnio nuosprendį. Ji dabar apeliuoja, reikalaujama iš jų \$2,000,000.

Pravda įdėjo ilgą apžvalgą Stalino raštų, išleistų tryliktame tome, kurie buvo parašyti tarp 1930 ir 1934 metų.

Stalino raštai rodo, kad jis tuomet rašė, jog Tarybų Sąjunga nenori karo su Amerika.

MOKYTOJA

V. MOZŪRIŪNAS

Suknele gėlėta apsilvilkus,
Plaukus sušukavusi dailiai,
Pakeli akis giliai ir pilkas,
Nusišypsai kiekvienam meiliai.

Kai vaikai sudėjo pirmą žodį,
Tu su jais kartu džiaugsmu degei.
O vėliau pasaulį jiems parodei
Su jo miestais ir laukais lygiais.

Vakarais ranka švelnia apėmus
Ranką kolūkiečio tu vedei,
Kai jis rašė raidę, lyg poemą —
Sunkiai, prakaituodamas, ilgai.

Gal už tai visi tave taip myli
Ir vaikai ir jų tėvai žili —
Mokytoja, kaip šaltinį gilų,
Iš kurio pasemt tiek daug gali.

Bet žinok — svarbiausias tavo darbas —
Meilė mūsų šaliai jiems įdiegt.
Tu pelnysi nemirtingą garbę —
Būsi jų gyvenime žvaigždė,

Kuri ves juos dirbt, kovot, statyti
Per visus epochos mūsų metus.
Mokytoja, tau dar teks matyti
Koks pasaulis tavo kurtas bus.

Pastabos

Iškeliama viršun, kad Sungman Rhee vadovaujama Pietų Korėjos valdžia nukniakė \$2,000,000.

Valdžios žmonės sudorojė tuos 2 milijonus dolerių visokiais būdais, įskaitant net fiktyvius algų išmokėjimus aukštiems karininkams.

To nepakęsdamas, rezignavó viceprezidentas.

Bet mūsų kareiviai, kartu su kitais, turi mirti Korėjoj už palaikymą šios, vagišių valdžios.

Stai kaip ponai teisinga negro Willie McGee sudeginimą elektros kėdėj.

Globe and Mail kolumnistas J. V. McAree sako, kad iš teismų eigos buvo galima matyti, jog McGee santykiavo su ta moterimi per du metus. Ji veikiausiai apkaltino jį tik tuomet, kada jis davė suprasti, jog jis nutrauks santykius su ja.

Girdi, jis buvęs nužudytas tikrai dėl to, kad komunistai stoję ginti jį.

Tai jums ir teisingumas!

Bet jis netiesą sako, kad tik komunistai gynė. Jį gynė ir nekomunistai.

Jis, kaltindamas komunistus, nori nors šalinai sumažinti tą gėdą, kurią pasidarė kapitalistinis teisingumas.

Bet, reikia pasakyti, tai ne pateisinimas, o apkaltinimas kapitalizmo.

Komunistai, taip kapitalistų smerkiami, gynė žmogų, o kapitalistai sudegino, nors buvo aišku, kad jis neišprievartavo jos.

Atrodo, kad amerikiečiai yra tikrai viršžmogiai.

Pavyzdžiui, jie kartais per kelias valandas pasitraukia iki 20 mylių, tačiau spėja suskaityti iki vieno, kiek jie priešų užmuša.

O gal jie ir su užmuštais taip daro, kaip su gyvais.

Pavyzdžiui, kartais jie sako, kad kiniečių Korėjoj yra 200,000, o kartais priskaito iki 500,000.

Generolas MacArthur syki buvo suradęs virš 2,000,000.

Didelis daiktas, kad skaičiai nesutinka ant kokių 200 nuosimčių.

Attlee valdžia nacionalizavo veik visas didžiausias industrijas Anglijoje, bet tiesiog piestu stoja, kuomet Iranas nori nacionalizuoti savo aliejų.

Dabar neišgėrus kvortos London Dry, sunku suprasti darbiečių socialistų politiką.

J. Y.

London, Ontarijoj, įvyko nados vietų. Čia matote dvi Dominion Drama Festival, jaunas artistes iš Vakarų kuriame dalyvavo gabiusi Kanados, Pat Laidlaw ir dramos mėgėjai iš visų Ka- Doreen Richardson.

Ką Kiti Rašo

Sąžinė — Brangi

Ben Gitlow, kuris šiuo metu liudija prieš komunistų partiją mearraniniam komitetui Washington, už savo darbą gauna sidabrinų \$50 per dieną. Be to, jam duodama \$9 kasdien "išlaidoms" ir apmokamos visos kelionės iškos.

Kai Gitlow kadaise buvo komunistiniame judėjime, spėjame, jog ne kartą jam teko gerokai pagalvoti, kur gauti 5 centus (tuomet restoranuose kavos puodelis dar buvo 5 centai), kad galėtų nusipirkti kavos puodelį.

Šiandien Ben Giflow — aa! . . .

Pasaulio humanistai, rašytojai visuomet sakydavo ir sako: brangiausias asmens turtas — sąžinė.

Tai patvirtina ir šis faktas: žiūrėkit, kiek jis, parduodamas sąžinę, už ją gautina! — Laisvė.

Nėra Karinės Isterijos

28 Anglijos darbo unijų nariai dabar lankosi Tarybų Sąjungoje. Jie yra svečiai Tarybų Sąjungos darbo unijų ir dalyvavę Gegužinės demonstracijos Maskvoje, dabar pasileido apžiūrėti tą milžinišką šalį, kur kuriamas socializmas.

Prieš apleisiant Maskvą jie pasiuntė trumpą raportą savo unijom Anglijoje, kuriame pažymi sekamas savo pastabas:

Maskvoje nejučiausia tolia karinė isterija, kaip Anglijoje. Priešingai, milijoninėje demonstracijoje daugiausia ovacijų iššaukė tik pa-

minėjimas žodžio "Taika."

Didžiausias melas yra, sako britų unijų delegatai, jei kas tvirtina, jog rusam draudžiama kalbėtis su svetimšaliais. Jie jau turėjo progą kalbėtis su šimtais mąskviečių ir nepastebėjo, kad bent vienas būtų varžėsis susitikti ir kalbėtis su svetimšaliu.

Tris savaites britai unijų delegatai viešies Tarybų Sąjungoje ir laisvai lankysis Kryme, Urako industrijuose centruose, Stalingrade, Gruzijoje ir t.t.

Vietoje karinės isterijos, britų delegatai matė milžinišką statybą ir "baigiama iš-

dilyti karo padarytas žaizdas." — Vilnis.

Sunaikinkit Lietuvius

Socialistų dvasios vadas "Draugas" ragina davatkas tinkamai atžymėti gegužės 15 dieną, nes tą dieną sukanka 60 metų "Quadragesimo Anno".

Tai dviejų popiežių poteriai, kuriuose nei lietuvių, nei Lietuvos vardas nepamintas.

Man rodos, lietuviams būtų žingeidžiau ir naudingiau, jei "Draugas" ar "Naujienos" paskelbtų lietuviškame vertime ne "Quadragesimo," bet popiežiaus Inocento IV išleistas tris enciklikas (1245 m.). Vienoje jų tas "šventasis tėvas mini lietuvius:

"Quidam, solo nomine christiani, Christum persequentes in vobis cum ferali Letoinorum gente vos sicut accepimus. . ."

Zemaitiškam liuosam vertime išeina:

"Kadangi lietuviai kovoja prieš kryžiuočius, tai tuom pat kartu jie persekioja patį Kristų" ir t.t.

Na, žinoma, už tai lietuviai turi būti išnaikinti.

Dar įdomesnė lietuviams būtų to paties popiežiaus Inocento "bulė" datuota 1243 metais, ir adresuota kryžiuočiams ir "šventos Marijos Teutonų ordinui". Joje nedviprasmiškai pasakyta:

"Svarbu, kad jūs ir jie (teutonų ordinas ir kryžiuočiai — L. J.), Kristaus kovotojai, išganingoje santarvėje veikdami, krikščionių varo niekintojus (lietuvius ir prūsus — L. J.) lengvai galėtumėte sunaikinti." Sakau, kagi reiškia "Rerum novarum" ar "Quadragesimo anno", palyginus su viršuje pacituotom bulėm ar enciklikom. O pastarųjų kryžiuočių laikais buvo išleista

KLOUNAS

J. JANONIS

Aš klouno margą kepurę nešioju Ir jūsų smagumui vaipausi, juokiuos. Jūs manot, kad aš, kurs visuomet kvatoju, Laimingas? Kad aš gyvenu vien džiaugsmuos?

Jums linksma matyti, kaip mirga blizgučiai Ant apdaro margo, o mano širdies Nenorit matyti; jums tinka žvangučiai — Per juos jūs nejučiat kartumo tulžies.

Sotiems jums nuobodu, ir einat žiopsoti Į cirką, o man ar malonu prieš jus Kraipytis, neklausiat; tik teikiatės ploti Už jukdymą — klouno gėdą, skausmus.

Jei manot, kad klouną cirko estrada Vilioja, kad niekniekius lengva plepēt, Tai klystate: klounas kenčiantis badą Tetampa. . . Bet kas? Jūs nenorit tikēt?!

Jūs raukotės. Žodžiai tiesos jums netiko? Daugiau nekalbėsiu, kvatosiu linksmai. . . Kitaip paskutinio netekti skatiko Galiau, o už scenos badauja vaikai. . .

1914

ŠYPSENOS

Ji Nelaukė

Tėvas: — Onutė turi užtektinai laiko apsigalvoti ir palaukti iki atatinamas vyras pasisuks.

Motina: — Aš nematau, kodėl ji turėtų taip ilgai laukti. Aš nelaukiau iki atatinamas vyras pasitaikys.

Nėra Klausimo

Šeima išvažiavo pakvėpuoti tyru oru.

"Tai puiki vieta piknikui", tarė tėvas, išrinkęs pavėnią parke.

"Turėtų būti," tarė žmona. "Penkiasdešimts milijonų vabzdžių negali būti klaidingi."

Jis Priklausė Jam

Muncheno laikais, kada Hitleriui buvo atiduota Čekoslovakija, įvykęs sekantis pasikalbėjimas tarp Hitlerio ir Chamberleno:

Hitleris: — Aš labai norėčiau gauti iš pono lietsargį kaip suvenirą. Jis man primintų didelį mūsų atsiekimą taikai išlaikyti.

Chamberlenas: — Negalin. Hitleris: — Man tiesiog sunku suprasti. Jūs teikėtės padovototi mums visą Čekoslovakiją, o gaila lietsargio.

Chamberlenas: — Lietsargis yra mano.

ne dvi, bet šimtai. — L. Jonikas.

Žmonės Progresuoja

Naujienose rašoma apie Čikagos lenkų atžagareivių suruoštą parke mitingą, kuriame buvo minėta 160 metų pirmosios Lenkijos konstitucijos sukaktis.

Be kitų, kalbėjo ir lenkų atžagareivių vadas Charles Rozmarek, primindamas, jog lenkai padarė klaidą, "prieš 160 metų nutardami rinkti savo karalių, — rinko jį iš svetimšalių tarpo. . ."

Kai kurie lenkai, tokie, kaip Rozmarek, ir dabar daro klaidą, — didesnę, negu jų protėviai: jų klaida glūdi tame, kad jie visaiip dergia dabartinę Lenkiją — Lenkijos Liaudies Respubliką.

Lenkijos ponai per šimtmečius darė klaidą ir ją, matyt, darys, kol juos visus Abraomas pasiims.

O lenkų tauta gyvuoja ir gyvuos!

Beje, Naujienos žymi: "Oras buvo gražus, bet gale klausėsi labai mažas būrelis žmonių."

Jau tik šis vienas faktas parodo, jog lenkų tauta nedaro klaidos!

Nedaro klaidos ir lietuvių (Pabaiga ant 6 pusl.)

Jie Stato Savo Viltis Ant Šiaurės Afrikos Kolonijų

PARYŽIUS. — Atsiminkime kaip pilietinis karas prasidėjo Ispanijoje: Franco ir kiti generolai, kurie rado Ispanijos valdymoje Morokoj, pradėjo sukilimą, kuris paskui buvo pėrmestas Europon, tai yra, pačion Ispanijon. Prie panašių dalykų rengiasi tūli francūziški generolai, prie panašių dalykų, — jeigu prisieis reikalas, Morokoj spausdinamas francūzų militaristų laikraštis "Paris" neseniai rašė:

"Jeigu Francūzija atsižadės savo rolės, tai francūzai užjūryje, tai yra, mes, kurių yra du milijonai, turėtume užimti jos vietą. Mes pasirenge atsakyti į likimo šaukimą. . ."

"Atsižadėti savo rolės" militaristų kalboje reiškia, jeigu Francūzija kaip nors atspalaiduotų nuo Atlanto pakto, jeigu ji priimtų taikingą ir draugingą Tarybų Sąjungai politiką, jeigu demokratiškesnę tautinės vienybės ir nepriklausomybės (nuo Amerikos) valdžia šalyje įsisteigtų. Morokoj ir Alžerijoj esantieji francūzų karininkai tada pasielgtų kaip daugiau negu tuzinas metų atgal pasielgė jų ispaniški kolegos, Franco ir kompanija.

De Gaulle ir Juinas

Du francūziški generolai sąryšyje su tuom ryški kaip vadai. Vienas yra generolas de Gaulle, — apie jį pakankamai žinome, ir apie jo rolę iš naujo neverta kalbėti. Antas yra generolas Juinas. Francūzijos generalinis gubernatorius Morokoj, Eisenhowerio štabo adjutantas, ir bendrai vis didesnę rolę lošiantis reakcinis militaristas. Kaip čia sako kairioji spauda, generolas Juinas jau dabar lošia gan nepriklausomą nuo Paryžiaus valdžios rolę. Kai reikia nustatyti ką nors Morokos valdymo politikoje, jis tik oficialiai pasitaria su Paryžiumi, bet faktinai ir rimčiau apsvarsto reikalą su de Gaulle'u (su kuriuom palaiko nuolatinis artimus ryšius), ir, kas dar svarbiau, su amerikiečiais. Aukšti jankių karininkai generolo Eisenhowerio štabe privatinuose pasikalbėjimuose neslepia nuomonės, kad jie ne labai pasitiki silpną ir svyruojančią Francūzijos valdžią, ir savo viltis stato ant aukštųjų karininkų. Vienas jankių karininkas pasakė:

"Kas nebūtų su Francūzija, su tokiais vyrais kaip Juinas ir de Gaulle komandoje, mes žinome, kad mūsų bazės Morokoj bus saugios."

Bet kaip su pačiomis Šiaurės Afrikos kolonijomis?

Juk jos nesusideda tik iš dviejų milijonų reakcinių francūzų. Juk ten gyvena kelios dešimtys milijonų vietinių arabiškai kalbančių gyventojų. Kaip su tenykščiais judėjimais už nepriklausomybę? Du procesai ten dabar vyksta paraleliai: Juinas aštrina savo karinę diktatūrą, o jankiai steigia vis daugiau ir daugiau karinių bazių, aerodromų, atombombinių instoliacijų, ir taip toliau. Morokos "Istaklalo" (Nepriklausomybės) judėjimas nuvartytas į pagrindį. Kalėjimuose randasi apie 30,000 politinių kalinių. Aštri cenzūra spaudoje neleidžia nieko, kas prieš Juino diktatūrą. Didelė dalis Francūzijos laikraščių neleidžiama Morokon. Francūzijos valdžia pakankamai nuolankauja Amerikai, bet, matyti, kad Francūzijos kolonijų klausimu jankiai vėčiau nori turėti reikalo ne su valdžia Paryžiuje, bet su francūzų karininkais vietoje. Ir tikrai, kam dar eiti "aplinkiniu keliu", per Paryžį, jeigu jankiai karininkai gali tiesioginiai įsakinėti vietiniams francūziškiems administratoriams? . . . Kai generolas Juinas lankėsi Amerikoje, jis tarėsi ne kaip paprastas generolas, bet kaip koks tai atskiras valdovas, — kuom jis faktinai yra.

Morokos ir Alžyro gyventojai mato tą viską, mato, kad militaristai ne tik pasiryžę nedaryti jiems jokių koncesijų link nepriklausomybės, bet padaryti nori iš jų šalių "patikimiausias bazes". Bet bėda, kad bazės negali būti steigiamos dykumose, kad aplink yra gyventojai, ir jie turi savo valią, savo norus, savo siekius. Juinas, de Gaulle ir jų jankiški bosai gali planuoti, kaip Šiaurės Afrika "jų kišenėse", bet paskutinis žodis priklauso tenykščiams žmonėms.

A. Miškūnas

GRĮŽTA IŠ VIZITO TARYBŲ SĄJUNGOJ

TORONTO. — Gauta žinia, kad penki kanadiečiai, kurie dalyvavo pirmosios gegužės apvaikščiojime Maskvoje, jau išvyksta ir netrukus bus namie.

Jų tarpe yra plačiai pagarsėjęs konduktorius Emil Gartner, Winnipegio aldermanas J. Penner, pora francūzų iš Montrealo.

Sekite spaudą dėl pranešimų. Jie, sugrįžę, išduos raportą, ką savo akimis matė toje šalyje, apie kurią šiaurės dien tiek daug kalbama.

Arthur Clark, britas, kurs per 25 metus buvo kalėjimo užveizda Indijoj. Jo žinioje kalėjo dabartinis Indijos premjeras Nehru, taipgi ir

velionis Gandi. Lankydamasis Toronte, jis pripažino, kad savo akimis matė 150 egzekucijų. Čia jis matomas su seseria.

Oi Tos Agresijos!

Rašo J. Yla

Kas šiandien dedasi Irane, rodo, visiems aišku. Iraniečiai nori atsiimti aliejų, kuris jiems priklauso, bet kuriuo naudojami daugiausiai svetimi. Aš esu rašęs, kas verčia iranietis imtis tokių žygių. Pavyzdžiui, kaip paduoda pačių iranietų spauda, kompanija į metus gauna už aliejų \$486,000,000, o Iranui iš tos sumos duoda tik \$20,000,000. Nepamirškite, kad veik pusė šerų priklauso Iranui. Britai turi tik 52 nuosimčių. Iraniečių aliejus. Britams priklauso tik pusė įrengimų. Bet jie viešpačiai, kadangi jie turi kelias šeris daugiau. Bet to negali surasti mūsų krašto didlapijai. (Dėl ko jie nesu-pranta, pasakysiu vėliau).

Globe and Mail, vienas iš Toronto didlapių, suranda, kad Iranas yra pavyzdys "rusų įkvėptos komunistinės agresijos". Girdi, valdžia, taipgi ir karalius, neturį jėgų priešintis tai agresijai.

Ką gi faktai sako? Rusai senai išsikraustė Irane veikė ne rusai, o amerikiečiai. Jungtinės Valstijos buvo pasiuntusios militarinius pata-rėjus, žačėjo didelę paramą. Davė daug ginklų. Britai viešpatavo aliejaus industrijoje.

Kas gi paėmė iniciatyvą dėl atgavimo aliejaus? Nacionalistinė, religinė grupė, kurios lyderis buvo ir tebėra didelis antikomunistas. Tos grupės žmonės nužudė du asmenis, įskaitant premjerą. Jos žmonės kėsinosi ant kitų ir grumojo jos pačios lyderiui, kurs dabar premjeras, kad ir jam tas pats atsitiks, jei jis susvyruos. Bet tas nėra pamatinis dalykas.

Faktas yra, kad seimas, kuriame nėra komunistų visai, vienbalsiai užgyrė nacionalizaciją. Jis išrinko komitetą ir instruktavo nacionalizuoti. Karalius pasirašė.

Be abejonės, darbo žmonės juo labiau pritarė šiam žygiui. Tai natūralu. Juos būtų visi pasmerkę, jeigu jie būtų užstoję svetimšalius.

Bet Globe and Mail tame mato "komunistinę agresiją."

Dabar pamatysime, kodėl Globe and Mail taip žiūri į tą klausimą.

Globe and Mail pats pasako. Jis rašo: "Irano aliejus, kurį britų rankos ir kapitalas išvystė pagal ilgalaikę sutartį, kuri baigiasi 1993 metais, yra vyriausias britų laivyno kuro šaltinis. Nete-kus jo, Britanija galėtų gauti kur kitur. Jo netekimas nebūtų didelė bėda Vakarų jėgoms, kadangi Iranas parū-pina tik 6 nuosimčius jų gaunamo aliejaus bendrai. Bet kas daugiausiai grumoja, tai kad tas aliejus gali būti transferuotas Tarybų Sąjungai."

Globe and Mail mano, kad Teherano valdžia "neteko kontrolės". Girdi, premjeras negalys net iš parlamento rūmų išeiti. Tas faktas, kad jam grumoja aliejaus kompanijos agentai, Globe and Mail visai neapeina.

Taigi, kaip matote, ir Irane atsiranda "komunistinė agresija". Jungtinės Tautos turės siūsti armiją, kad padėti britams apginti iranietų aliejų nuo iranietų agresorių.

Čia kyla mintis, kas per agresija būtų, jeigu kanadiečiai sugalvotų nacionalizuoti amerikietų užvedimus

Kas Kieno Laisvę Varžo

J. Paukštis

Vakarų jėgos pakartotinai giriasi, kad jos kariauja prieš Tarybų Sąjungos agresiją. Bet ką faktai rodo?

Korėjoj, Malajuose, Indokinijoj nėra nei vieno tarybinio kareivio. Tuo tarpu britai, francūzai ir amerikiečiai turi tose šalyse 422,000 kariuomenės. Ta kariuomenė kariauja su vietos gyventojais, kurie nori tokios pat nepriklausomybės, kokią yra gavusios Indija ir kitos buvusios kolonijinės šalys.

Britai turi savo kariuomenę Egipte, Libijoj ir daugelyje kitų šalių, kur nėra nei vieno tarybinio kareivio. Tas pats ir su Francija. Francija turi savo kariuomenę Algerijoj, Vakarų Afrikoj, Morokoj ir daugelyje kitų vietų, kur nėra nei vieno tarybinio kareivio.

Spaudoj mačiau aprašymą, kaip baisiai išnaudojami afrikiečiai. Francija, Britanija ir kitos šalys, kurios valdo afrikiečius, išveža iš tenai didelius turtus, o afrikiečiai gauna po \$50.00 į metus uždarbio.

Milijonai vakarinių jėgų kariuomenės kariauja kolonijose ne prieš tarybinę agresiją, o prieš liaudį, kuri nori šviesesnio rytojaus.

Tas, kad saujelė vietinės buržuazijos padeda svetimiems, dalyko nepakeičia.

Korespondentas, kuris smulkiai aprašė, kaip žmonės gyvena Afrikoje ir Azijoje, valdomi svetimųjų, pabrėžtinai tvirtina, kad jau jokios armijos nesulaikys Azijos ir Afrikos žmonių kilimo už laisvę, už geresnį gyvenimą. Jokia demagogija jų neapgaus.

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pulsp.)

tauta: Keleivjų rašoma apie Čikagos lietuviškų menševikų ruošą "Gegužės Pirmosios minėjimą," prakalbas.

Korespondentas primena: "žmonių mesusirinko tiek, kiek tokia proga privalėjo susirinkti."

Čikagos lenkai atžagareivių prakalbų nepaisė dėl to, kad jie biauorojo liaudiškąją Lenkiją, — o tai reiškė lenkų tautą.

Čikagos lietuviai menševikų prakalbų nepaisė dėl to, kad jie žinojo, jog Grigaitis būtų dergęs Lietuvos respubliką ir lietuvių tautą.

Kas sakė, kad žmonės neprogresuoja?! — R. Mizara.

Kanadoje. Nors jie išsyrinko dvigubai, negu investino, bet jie tikrai apšauktų komunistais net ir Globe and Mail leidėjus, jeigu jie nenodėtų pasirodyti kanadiečių priešais.

OLGA ČECIOTKINA

Indija be Stebuklų

(Taša)

Apie politinę studentų teatrines trupės reikšmę pakankamai iškalbiai liudija tas faktas, kad vieną iš pjesių, pavadintą "Pirmyn", vyriausybė uždraudė dėl jos "revoliucinio pobūdžio". Ir, kaip mes galėjome įsitikinti tą vakarą Činavogipolos kaime, kaip tik už tai, už nepalaužiamą revoliucinę dvasią, už nepingą patriotizmą, liaudis taip myli savo teatrą. Ne tik štai gi dešimtys tūkstančių žmonių visą naktį, iki aušros žiūrėjo spektaklį.

Kelionė į Kašmirą

Ant sraunaus upelio, skilandio pusiau kalnagūbrį kranto, prie didelio ketinio tilto stovi nedidelis plytinis maitinės pastatas. Čia eina siena tarp Pendžabo provincijos ir Kašmiro kunigaikštystės — srities, esančios Himalajų papėdėje. Prie pat kelio pastatyti ilgi stalai — prekystaliai, už kurių iškilmingai sėdi klerkai su storomis kontorės knygomis ir rausiasi maišuose ir lagaminuose maitinės valdininkai. Jų tarpe keletas anglų.

Judėjimas keliu gana didelis, todėl prie tilto buvo prisigrūdę daug mašinų ir valstiečių vežimų. Valdininkai vertė valstiečius iškratyti maišus su manta, graibė po jų kišenes, vartė sieną vežimuose: ieškojo ginklų. Pas nieką iš valstiečių, bent mum esant, ginklų nebuvo rasta. Užtat, kai mes paskui įvažiuojome į Kašmiro slėnį, ten mes matėme nemažai anglų tankų ir mašinų su kariniais reikmenimis, o beveik prie pat Srinagaro, kunigaikštystės sostinės, anglų lėktuvai nuleido parašiutininkų treniruotės grupę. Reikia manyti, kad visa tai praėjo pro kunigaikštystės muitinę be jokių kliūčių. (Padalijus Indiją į dvi dominijas, prieštaravimai tarp musulmonų lygos ir remiančių kunigaikštį, kunigaikštystės valdovą — maharadžą, indų sluoksnių dar labiau paaištrėjo. Galų gale tai atvedė į tai, kad Kašmiras tapo karo veiksmų vieta. Į kunigaikštystę įsiveržė Pakistano kariuomenė, ir maharadžia išbėgo iš Kašmiro. Karinis susirėmimas tarp dominijų buvo parankus anglų imperialistams, kurie stengėsi įstumti Kašmirą į dar didesnę priklausomybę nuo Anglijos. Tačiau anglų kolonizatorių apskaičiavimai nuėjo niekais: Kašmiro ginti pakilo liaudis, vadovaujama šeicho Abdulos — Nacionalinės Kašmiro konferencijos lyderio. Kašmiro klausimas perduotas svarstyti Suvienuintųjų nacijų organizacijai.)

Kelias visą laiką daro kilpas kalnų slaitais, tai nusi-

leisdamas į patį tarpeklio dugną, tai ropodamas į padangių aukštį, iš kur gerai matyti snieguotos Himalajų viršūnės. Snioksdami ir riau modami, krinta kriokliai; vingiuodamos sruvena siaurais grioveliais sidabrinės upių ir upelių gyvačiukės. Kartais "gyvačiukės" susitinka ir krinta žemyn aštriais akmenimis, lyg krikštolinė užuolaida. Kalnuotojoje Kašmiro dalyje yra labai daug geležies, vario, švino, bet ji yra beveik visai negyvenama. Gyventojai bevelija gyventi slėniuose, arčiau upių, kur yra derlinga žemė.

Srinagare mes apsistojome dideliame viešbutyje. Vakarieniavo restorane vien tik anglai; daugelis iš jų apsirengę karališkojo oro laivyno uniforma. Gal būt, tai tie patys, kuriuos mes matėme skraidant Kašmiro sienyje.

Sekandios dienos rytas pasitaikė vėsus: čia dar ankstyvas pavasaris, kaip pas mus Vidurinėje Azijoje. Iš viešbučio langų matyti puikus Himalajų vaizdas. Ten, už šitų kalnų, mano gimtoji šalis... Tolimieji kalnai apdengti sniegu, iš kur pučia šviežias, gaivus vėjas. Artimieji apaugę tankiu mišku. Ant vieno kalno viršūnės matyti senovinis vienuolynas iš pilko akmens. Pakalnėje stovi maharadžos rūmai — didelis negražus pastatas, panašus labiau į kareivines, negu į rūmus.

Iš anksto džiaugdamiesi, kad bus malonu iš ryto pasi-vaikščioti, kad bus galima pagaliau pailsėti nuo pragarinės indų vasaros kaitros, mes išsiskubinome į gatvę. Bet vos tik mes išėjome iš viešbučio, kai mus staiga atakavo visas būrys kažkokių vyrų, apsirengusių ilgais rudais surdutais. Jie traukė mus už rankų, už palto skverną ir rungčiomis siūlė išnuomoti kambarį, kalnų tipo batus, šiaip batus pirkti, kašmirinius šalikus, brangei-nybes — viską, ko širdis geidžia... Ir nors ir kaip energingai jūs atsakinėtumėte jų patarnavimų, jie vaikščios įkandin jūsų, nors dėl to turėtumėte sugaišti ištisą dieną.

Nuo aušros iki vėliausios nakties būriuojasi jie aplink viešbutį. Gretimose gatvėse prie jų prisideda vis nauji ir ir nauji spekuliantų būriai, jie taip pat įkyriai siūlo savo "firmos" patarnavimus ir kiša jums į rankas daugybę visokių vizitinių kortelių "dėl viso ko". Iš krautuvėlių išbėga šeimnininkai ir, nustumdami kitus, taikosi į tempį jus į savo parduotuvę.

Srinagaro gyventojai teišėtai didžiūojasi savo pui-

kiais sodais ir parkais. Ypač gražūs du sodai miesto pakraštyje, prie ežero, pridengti margu ryškių žiedų kilimu. Aukšti platanai, garbanoti kaštanai, galingos tuopos ką tik buvo apsidenge šviežiu, dar gležnu žalumu, o abrikosai jau pradėjo barstyti savo švelnius ružavus žiedus.

Miestą skiria į dvi dalis plati laivams plaukti tinkama upė Dželam, iš kurios eina keletas tiesių ir gilių kanalų. Upe plaukioja ištisa flotilė lengvų baržų su mažyčiais iš lentų sukaltais nameliais. Tai plaukiojant kaimas. Nameliuose gyvenama didelėmis šeimomis — su vaikais, paukščiais ir naminiais gyvuliais. Dieną upės gyventojai vežioja savo baržomis krovinius, daugiausia statybinius akmenis, o naktį išplaukia kur nors į kanalą ir, išsivirę pakrantėje ant laužo kukurūzų košės, apsistoja nakvoti. Dirba paprastai visa šeima, neišskiriant senų ir vaikų. Vyrų krauna akmenis, moterys ir vaikai pervaro baržą iš vieno kranto į kitą.

Viršum upės nuo ryto iki nakties girdėti nenutylas triukšmas, darbininkų šūkavimai, moterų barniai, vaikų verksmas, dejavimai ir nepaliaujamas kosulys: dauguma darbininkų visada yra persišaldę, serga maliarija ir kitomis ligomis.

Kadaise Kašmiras buvo garsus savo plonyčiais šalikais ir gelumbe iš ožkų ir avių vilnos. Tačiau britų konkurencija sužlugdė šią kada klestėjusią naminę pramonę. Anglų tekstilės prekės išstūmė kašmirinius šalikus ir gelumbes. Dabar amatininkai — tekstilininkai gamina daugiau kilimus, sofų priegalvėlius ir servetėles.

Siaurose senojo miesto gatvėse girdėti melodingas kūjų ir kūjelių stuksenimas. Tamsiuose tvankiuose narveliuose, kuriuose nepasidarė šviesiau net gi nuo to, kad visa jų siena, išeinanti į gatvę, visiškai išardoma, seni patyrę meistrai dirba apyranke, raštuotus auskarus, kandikius.

Kitose dirbtuvėse daromi gražūs daiktai iš papje-maše, su tipiškais kašmiriniais pilkais rudais ornamentais.

Vakarais čia ateina supirkinėtojai, — tie patys, kurie ištisas dienas slankioja aplink viešbučius, — ir superka už pusę kainos visą šią produkciją.

Kašmiriečiai, kaip ir visi kalniečiai, pasižymi lieknų ir didingu stuoeniu. Jų oda šviesi, truputėlį paauskuota nuo saulės įdegimo, veido bruožai taisyklingi, akys juodos ir siaurutės su žibančiomis lėlytėmis. Vyrų rūdos gelumbines liemenes arba ant audeklynių marškinių užsivelka rudą gelumbinę togą; moterys tvirtai įsisiupa į šaliką.

El Salvadore įvyko didelis žemės drebėjimas. Virš 1,200 žmonių žuvo, daug tūkstančių buvo sužeista, o dar daugiau liko be namų. Bijoma,

kad bus daugiau drebėjimų. Štai salvadorietis su savo manta. Jis yra vienas iš 25,000 benamių nuo žemės drebėjimo.

Gyventojai gyvena neįtikėtinai skurdžiai. Visa žemė priklauso dvarininkams, ir pirmasis iš jų — maharadža. Valstiečiai nuomininkai neišbrenda iš skolų ir nuolat badauja. Pagrindinis neturtingųjų maistas — singara (vandeninis riešutas).

Didžiuliai srities gamtos turtai nenaudojami. Išnašodama pigią darbo jėgą valstiečių, kuriuos badas spiria verstis amatu, buržuazija grindžia visą pramonę rankų darbu. Tūkstančiai darbininkų, jų tarpe ir vaikai, dirba šilko fabrikuose, priklausančiuose anglams ir prancūzams. Darbo sąlygos šiuose fabrikuose iš tiesų baisios. Žemuose ilguose barakuose dirba žmonės troškiamame nuodingų garų prisunkusiame ore po dešimtdvylika valandų per dieną.

Užmokesčio, kurį jie gauna už savo katorginį darbą, vos užtenka nusipirkti lėkštelę skystos sriubos.

Kunigaikštystės keliais slankioja elgetų būriai, kurie maitinasi beveik vien tik žolėmis. Sunkus, kamuojuo darbas, nuolatinis badas, visokiausios ligos nuvaro į kapus tūkstančius žmonių.

Ypač didelis yra vaikų mirtingumas.

Kašmiriečiai beveik visi ištiesai neraštingi. Ne daugiau kaip trys procentai vaikų, ir tai tik miestiečių, lanko mokyklą. Stodami į mokyklą, vaikai turi atsisakyti nuo gimtosios kalbos: pamokos Kašmiro dėstomos urdu kalba, nors visi gyventojai kalba kašmirų kalba, tačiau pastaroji iki šiol neturi rašybos.

(Eus daugiau)

Įsigykite ir Skaitkite šias Knygas:

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RAŠTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

K. MARKSO TEORIJOS SISTEMA. Parašė L. B. Boudin'as. Mokslškai išdėsto kapitalistinę santvarką ir kodėl ji turės užleisti vietą darbininkų tvarkai. 336 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.00.

GAMTA IR ŽMONES. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

ZMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

POPIEŽIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo: jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007, Toronto 3, Ont.

Montrealo Žinios

Dar Dėl Išvažiavimo

Kaip praeitą savaitę buvo pranešta, kad privatiškai susidaręs būrys lietuvių montrealiečių, kurie gerai pažįsta Vekterius, organizuoja bendrą išvažiavimą, šį sekmadienį pas Vekterius, tai pasirodė, kad nei išvažiavimo iniciatoriai, nei korespondentas nežinojo, kad tą sekmadienį ten pat išvažiavimą rengia pašalpinė Sūnų ir Dukterų draugija. Kadangi daugumas tų pačių iniciatorių yra draugijos nariai, todėl, aišku, beabejonės jie patys važiuos vis-vien ten pasilinksminti. Tačiau nuo savo iniciatyvos turėjo atsisakyti ir užleisti Sūnų ir Dukterų Draugijai organizuoti ir vadovauti išvažiavimą.

Juškevičiai Grįžo Iš Kalifornijos

Jonas ir Zofija Juškevičiai, montrealiečiai, apie mėnesiui laiko buvo išvažiavę į Kaliforniją. Kelionės tikslas buvo aplankyti jų vienintėlę dukterį Soffie, kuri montrealiečiams irgi gerai žinoma, nes jauna būdama ir čia gyvendama, buvo pasižymėjusi muzikė ir nekartą dalyvavusi parengimų programoje. Jinai keli metai atgal po vedybų

išvažiavo į Kaliforniją ir ten apsigyveno.

Jonui ir Zofijai Juškevičiams, kurie tik grįžo iš Kalifornijos, jų artimieji gyvenimo draugai, pereitą šesťadienį surengė "surprise party" — sutiktuvų balių.

Susiziedavo

Apie savaitę laiko atgal susiziedavo Albina Grebliauskaitė su montrealiečiu lietuviu. Pavardės nepavyko sužinoti.

Serga

Jau senokai turėjo operaciją Antanas Šarskis. Grįžęs iš ligoninės, bet dar tebeserga.

M. Kiniauskiene, kuri neseniai tik turėjo vieną operaciją, dabar turi antrą sunkią operaciją. Ligonė randasi Royal Victoria ligoninėje.

Malvina Tamašauskiene irgi randasi Royal Victoria ligoninėje. Ten paguldyta ištyrimui ligos.

Ona Balčiūnienė serganti ir šiuos žodžius rašant, laukia ligoninėje lovos. Kaip tik bus vietos jina ant operacijos.

Grieščiau Tvarkys Motoristus

Paskutiniu laiku Montrea-

le ir ypatingai už miesto ant didžiųjų kelių įvyksta labai daug nelaimių ant kelio — mirčių ir sužeidimų su automobiliais. Šaršyje su tuo, policijos departamentas pasižadėjo imtis griežtesnių priemonių neatsargių vairuotojų sutvarkymui. Kartu padarė stiprų atsiskaitymą į visus važiuotojus, kad prisilaikytų kelionės patvarkymų, būtent

Greitumas: ant tiesaus kelio, pagal įstatymus, galima važiuoti 50 mylių į valandą; ant žvyruoto kelio — 40 m.; ant siaurų, kreivų, kalnuotų kelių ir per gelžkelių kryžkeles — 20 mylių.

Neatsargumas: laike lietaus ar pūgos, nors tiesiu kietu keliu, važiuoti 50 mylių į valandą greitumo, jau reiškia neatsargumą.

Likeris: nei vienas asmuo neturi vairuoti mašinos įtekėję likerio, net kad ir tik kelis gėrimus paėmęs, kadaigi jau įrodyta, jog asmuo, nors ir nedaug alkoholio paėmęs, vistiek taip greitai nesusivaldo, kaip normalus žmogus.

Nusidėvėjęs mechanizmas: nė vienas neturi važiuoti mašina nepatikrinęs stabdžių, vairą ir t.t.

Šviesos: šviesos priešakyje ir užpakalyje mašinos turi veikti gerai. Sumažink savo šviesas kai sutinki kitą mašiną. Niekad nesustok šale kelio neuždeges užpakalines raudonas lempas.

O Kaip su Pėsčiais?

Už nelaimingus atsitikimus nevisuomet kalti tik mašinų vairuotojai. Daug atsitinka nelaimių ir dėl pėsčių kaltės. Jiems irgi patvarkymas:

Griežtai uždrausta eiti per skersgatvius prieš raudoną lempą. Nors už tai dar nebus baudžiami pinigine pabauda, bet asmuo pagautas einant prieš raudoną lempą, policininko bus sustabdytas ir viešai išbartas.

Pėsčias eidamas gatve ar keliu, visuomet eik kairiuoju šonu, kad ateinančios mašinos būtų tau prieš akis, o ne iš užpakalio. Priešingai, ištikus nelaimei, būsi kaltas.

Tėvai neturi leisti savo vaikus žaisti ant didžiųjų gatvių.

Miestui 309 Metai

Montrealo miestas šimet

gegužio mėnesį švenčia savo 309-ųjų metinių sukaktuves. Miesto atsiradimas prasidėjo nuo 1642 metų gegužio mėnesio, kuomet de Maisonneuve ir jo vadovaujama kuopelė kitų gyventojų čia paūpy apsigyveno.

Nuo to laiko pradėjo kurtis miestas ir štai per tris šimtus biskį suviršum metų, išaugo į didžiausį, savo pločiu, Kanados miestą. Turi gėrokai virš vieno milijono gyventojų.

Paieškojimas

Paieškau savo brolių Povilą Simanavičių ir seserį Zosę Simanavičiūtę, gyvenančius kur nors Šiaurinėje Amerikoje, iš Lietuvos kilusius Šiaulių apskr., Triškių valsč., Pabalės kaimo.

Prašome atsilipti:

Urš. Simanavičiūtė-
Balčiūnienė
Calle Moliere 2570,
Buenos Aires, Argentina.

Tel.: BELairs 2200.

Valandos: kasdien nuo 3 iki 4 v. po piet ir pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį 7-8 val. vakaro, arba sulig susitarimo, išskiriant šesťadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turi savo ligoninę, egzaminuoja ir gyda įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X-Rays) Fytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kalna
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Montrealo Lietuvių Gėlininkas

Marcel Allard

Gėlės ir buketai visokiems reikalams

CR. 3533 - Telefonas - Res. DO. 3696

6420 Iberville St.

Telefonas: HE. 3466

VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work
Saltkalvystė, Suvirinimas gesu, metalinib cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreaile. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Igu, Akušerijos ir Venerinių Igu

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val Po Pietų

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135. Telefoną Atsako Lietuvaite

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriauciūnas, A. Majauskas

Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld's

Oficialus M.L.S.D.P.D ir D.L.K.V.N.P.D Gydytojas

Kalba Lietuviškai

Valandos: 2-4 v. p. p.,

7-8 v. v. ir susitarus

4539 PARK AVE. Montreal, Que.

Lietuvių Kultūros Veikėjai Stalin Premijų Laureatai

P. GIEDRAITIS

Paskutiniai keleri metai Tarybų Lietuvoje pasižymėjo tuo, kad buvo sukurta eilė aukštų meninių veikalų, teisingai atvaizduojančių Lietuvos darbo žmonių gyvenimą. Rašytojai, muzikai, dailininkai tartum iš gairių šaltinio semiasi įkvėpimo iš liaudies gyvenimo gelmių, savo kūrinuose išnaudoja liaudies gausios kūrybos motyvus. Todėl nenuostabu, kad šiuos kūrinius kuo gyviausiai atsiliepia plačiausieji miestų bei kaimų gyventojų sluoksniai, tie kuriniai patenka ne tik Lietuvos, bet ir visos tarybinės visuomenės dėmesio centrą.

Neseniai didelei lietuviškosios inteligentijos grupei buvo paskirtos Stalininės premijos už įžymius laimėjimus literatūros ir meno srityje.

Laureatų tarpe lietuvių poetas Teofilis Tilvytis. Stalininė premija pažymėta jo poema "Usnynė". Tai yra ryški, spalvinga eiliuota apysaka apie didžiausius pertvarkymus, įvykusius valstiečių gyvenime Usnynės vienkiamyje, kur, autoriaus žodžiais tariant, "čia ir žmogus iš tikro nedavalgęs, mažesnis čia vežimas, kirvis, dalgis." Sunkus, begalinis vargas viešpatavo vienkiamyje, kai buržuazija vyravo Lietuvoje, kuomet iš vargingųjų valstiečių prakaito ir kraujo tuoko vietinis turtuolis Putna. Autorius tartum nuima uždangą nuo seniai praėjusių metų, puslapi po puslapio parodo, kaip auga darbo valstietijos susipratimas, kaip tarybinė santvarka laimės saule apšviečia tolimą Lietuvos vienkiamį. Poemos finalas — buvusių betėsių, nuskrustausių valstiečių įstojimas į kolūką.

Naujasis gyvenimas nugalėjo ir vešliu žiedu sužydėjo Lietuvos žemėje. Ir autorius, sužavėtas didžiais lietuviškame kaime įvykusiais pertvarkymais, sušunka:

Ziūrėk — dešimtmetis dar neprabėgo —
nebēr ir ženklų dvaro palaikų,
valstietis drašiai žengia per laukus,
Jis jaučia pagrindą po kojom tvirtą —
istorijoje naujas lapas virto.

Teofilio Tilvyčio poema "Usnynė" tapo viena labiausiai mylimų populiarių kūrinių Lietuvoje. Ją galima rasti mokyklos bei aukštosios mokyklos bibliotekoje, darbininkų klube ir tolimojo kolūkio klube — skaitykloje.

Rašytojas Aleksandras Gu-

daitis - Guzevičius 1950 metais atėjo į lietuvių literatūrą su stambiu aprašytųjų įvykių apimties bei reikšmės atžvilgiu romanu "Kalvio Ignoto teisybė". Jau šis pirmas rašytojo kūrinys, savo nuoširdumu, savo aistringumu, savo meniniu meistriškumu greitai užsikovėjo platų skaitytojų ratą, autoriaus vardas virto vienu populiariųjų vardų lietuvių literatūroje.

Romano "Kalvio Ignoto teisybė" veiksmas vyksta jau tolimais tapusiais, bet nepamirštamais 1918-19 metais. Rusijoje įvyko Didžioji Spalio socialistinė revoliucija. Jos aidas pasisklido po visus Lietuvos miestus ir valsčius, sukrėsdamas senąją perpuvusią santvarką. Į kovą prieš išnaudotojus pakyla darbininkai mieste, vargingieji valstiečiai, kumečiai kaime. Svarbiausias romano herojus kalvis Ignotas gyvena vienkiamyje Obelių rajone. Čia ir vystosi pagrindinio kurinio veiksmas. Autoriui pavyko parodyti, kaip į aktyvią kovą už liaudies laimę įsijungia tokie valstiečiai, kurie pirma apie nieką, išskyrus savo žemės sklypelį, negalvojo.

Teisybė, kurią anais tolimais metais uždegė Lietuvos komunistų partija, tartum švyturys švietė liaudžiai niu-

riais fašistinės smetoninės reakcijos siautėjimo metais, kėlė tikėjimą liaudies pergale prieš saujelę išnaudotojų.

Romanas "Kalvio Ignoto teisybė" primena skaitytojams tą sunkų ir šlovingą kelią, kurį nuėjo lietuvių tauta prieš pakilus į neregėtą aukštį, kurį šiaudien pasiekė Tarybų Lietuva.

Šis lietuvių rašytojo romanas susilaukė aukšto įvertinimo, skaitytojų pripažinimo ir apdovanotas Stalinine premija.

Per tarybų valdžios metus labai išsivystė lietuvių tautos muzika. Kompozitoriai sukūrė daug puikių kūrinių, kuriuose skamba liaudyje slypi jausmai ir mintys, liaudies beribė meilė savo socialistinei Tėvynei. Trečiuosius metus iš eilės lietuvių kompozitoriai pažymimi Stalininėmis premijomis. Už "Kantatą apie Staliną" 1949 metais Stalininė premija gavo senasis lietuvių kompozitorius Tallat-Kelpša. Pernai Stalininės premijos susilaukė kompozitoriaus Dvariono veikalas, šiemet Stalininė premija gavo kompozitorius Stasys Vainiūnas už rapsodiją lietuviškomis temomis smuikui su orkestru.

Stalininė premija taip pat pažymėtas skulptoriaus Petro Aleksandravičiaus kūrinys, iškalęs neužmirštamą lietuvių literatūros klasiko Julijus Žemaitės vaizdą.

Apie lietuvių teatrinių ir operinio meno suklestėjimą liudija tai, kad Stalininė premija paskirta septyniems Lietuvos TSR Vilniaus Valstybinio operos ir baletu teat-

ro darbuotojams, savo scenoje parodžiusiems klasikinių kūrinių "Borisas Godunovas". Aktorių, Stalininės premijos laureatų tarpe TSRS liaudies artistas Kipras Petrauskas ir jauni aktoriai — Jadvyga Petraškevičiūtė ir Rimantas Siparis.

Vien tik Stalininės premijos laureatų vardų sąrašas byloja apie tai, kad Tarybų Lietuvoje yra sukurti visi galimūnai vaisingai, kūrybiškai dirbti tiek seniems inteligentijos atstovams, tiek ir jaunimui, išėjusiam mokslą jau tarybų valdžios metais.

Kūrybiniame senųjų ir jaunųjų kadry bendradarbiavime — šaltinis laimėjimų, kuriuos lietuvių tauta pasiekė per kelierius paskutinius metus vystydama literatūrą, meną.

Į Tarybinės vyriausybės rūpinimąsi ir dėmesį Lietuvos kultūros darbuotojai atsiliepia tuo, kad sukuria naujus aukštai meninius kūrinius.

Stalininės premijos laureatai pasisakė dėl savo planų ateičiai. Poetas Teofilis Tilvytis sako:

— Savo darbu aš noriu padėti gimtajai liaudžiai jos kovoje už kuo sparčiausią komunizmo sukūrimą. Tai tema aš ir skiriu savo naujus kūrinius, kuriuos dabar rašau.

Tas pačias mintis išreiškia rašytojas A. Gudaitis - Guzevičius:

— Laikau save mobilizuotu kūrybai naujų, aukštai idėjinų ir didžiųjų meninių veikalų. Nėra didesnės laimės už darbą mūsų liaudies labui, tarybinės Tėvynės garbei.

Kompozitorius Vainiūnas, atsakydamas į sveikinimus

ryšium su Stalininės premijos gavimu, pareiškė:

— Didelę atsakomybę uždeda Stalininių premijų laureatams aukštasis Tėvynės pripažinimas. Aš stengiuosi pateisinti parodytą man pasitikėjimą visu savo tolesniu kūrybiniu darbu Tėvynės labui.

Tai, kad už 1950 metus Stalininės premijos paskirtos vienuolikai Tarybų Lietuvos literatūros ir meno darbuotojų, kuo ryškiausiai liudija apie lietuvių tautos kultūros, nacionalinės savo forma ir socialistinės savo turiniu, suklestėjimą.

KRITIKAVO KANADOS UŽSIENIŲ MINISTRĄ

SUDBURY. — Čia kalbėdamas, Dr. Endicott, Kanados Taikos Kongreso lyderis, pareiškė, kad Kanados užsienio reikalų ministras nepasakė nei žodžio tiesos, kuomet jis aiškino, kodėl jis remia amerikiečius Korėjoje.

Endicott patvirtino savo nuomonę, kad kiniečiai turi pilniausią teisę neprileisti nedraugingas jėgas arti savo sienos.

PRADEJO KAMPANIJĄ UŽ TAIKOS PAKTĄ

LONDON. — Britų Taikos Komitetas pradėjo didelę kampaniją už penkių jėgų taikos pakta.

Savo metiniame suvaizavime, elektros darbininkų unija, atstovaujanti 190,000 narių, priėmė rezoliuciją, reikalaujančią tokio taikos pakto.

Pritarimas paktui britų tarpe smarkiai auga.

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

Parduodam Namus

Parūpinam Ugnies, Vagystės, Automobilių
Stiklo ir Kitą Apdraudą

Parduodam Laisninotus Tavernus
Grosernes, Mėsines, Icecream Parduotuves
ir Kitus Biznius

Rašykite, Telefonuokite ar Atsilankykite Asmeniškai

EUGENE PLAWUTSKY

6440 -- 11th Ave. - Tel. DO. 8076

ROSEMOUNT, MONTREAL, P. Q.

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOZILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ

PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir

vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager

(Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išyginam grindis ir
dekoruojam naujus ir senus namus.

BEONIUS URBANAVIČIUS

Liaudies Keršytojai

(Tąsa)

Vėl atsistojau poste ir būdžiu. Kodėl taip ilgai gaišta draugai kaimė? Argi jie ligi ryto viešės Kurapolėje? Pamažėle emė aušti. Nerimau-damas dairausi. Laikas atrodo ir visiškai sustojo. Kur draugai?

Staiga pastebiu, kad nuo vokiečių garnizono pusės į kaimą eina du vyriškiai. Darau žingsnį atgal, į alyvų krūmą. Ištiesiu automata. Ir, prisileidęs arčiau nepa-žištamus, riktelėjau:

— Stok! Kas eina?

Einantieji tuoj atsiliepia, ir iš balsų pažįstu, kad tai Burokas ir Gelazūnas.

— Štai kur jis!.. Kur buvai dingęs?

— O kodėl jūs ateinate iš priešingos pusės?

— Mes kaimą apleidom seniai. Šaukėm tave — nėra. Praėjom kaip tik pro šitą vietą.

Pasivijome draugus. Būgnas labai nerimavo dėl mano likimo. Dingo iš posto sargybinis! Ar mažai kas gali atsistoti karo metu? Hitlerininkai tap pat mėgsta daryti visokias pasalas.

Išgirdęs, kad aš rinkau produktus ir vedžiau aiškinamąjį darbą, Būgnas, tikriausiai, pamėlynavo iš pykčio. Buvo tamsu, negalėjau matyti jo veido, tik iš balso supratau, kad jis įniršo ne juokais.

— Ar tai šitaip sargyboj stovi partizanas?! Jei pasta-tė kovos postan — mirk, o nepasitrauk. O jis, lyg kaimo bernas, nušliaužė nežinia kur. Gėda! Tu galėjai visus mus į kilpą suvaryti. Šitaip tau nepraeis!

Tik dabar ėmiau suprasti, kad pasielgiau labai nedrausmingai. Norėjau save pateisinti, jog esu partizanas — naujokas, bet Būgnas užte užė:

— Paskui partizaną motina nesekioja! Reikia pačiam galvoti, kitaip nuims tuščią galvą nuo pečių, ir basta!

Paskui jis ėjo dusliai šarpdamas, tylėdamas ir, matyt, vis dar labai piktas. Tylėjo ir kiti partizanai, jie irgi, tur būt, mane smerkė.

Rytą mes grįžome į bazę. Pasistiprinom ir išmiegojom. Pabudus Apyvala įsakė būriui išsirikiuoti. Naujas uždavynys?

Vadas prakalbo:

— Šią naktį partizanas Kurmelis Vladas padarė sunkiausią nusikaltimą. Dėl nerimto požiūrio į savo pareigą, dėl nepateisinamo apsi-leidimo jis savivališkai aplei-do sargybos postą.

Išbalęs klausiau teisingus pykčiu persunktus, nepa-prastai griežtus vado žo-džius: Mano nusizengimas

prieš draugus ir būrį dabar man pačiam buvo matyti visu ryškumu. Stovėjau deginamas gėdos, bet staiga neramiai dunksėjus širdis sudrebėjo. Aš pasijutau išmuštas šalto prakaito. Apyvala tarė:

— Už tokius faktus — už pasitraukimą iš posto sušaudoma. Mes davėm priesaiką Tėvynei. Kas laužo priesaiką — nevertas ne tik būti mūsų tarpe, bet ir gyventi.

Jis nutūlo. Aplink tylėjo mirtina ramuma. Drebančiu balsu tariau:

— Galima pasakyti?

— Išeikit prieš rikiuotė! — sausai tarė vadas. — Kalbėkit!

Aš išėjau prieš rikiuotę. Kojos man rodėsi medinės. Rankos virpėjo. Skausmas, kad išniekinau garbingą partizano vardą lyg liepsna svilino širdį ir smegenis. Tariau susijaudinęs:

— Draugai! Prisipažįstu..

Padariau didžiausią klaidą.

Nėra ko man teisintis..

Užsitarnavau bausmės..

Net ir aukščiausios bausmės. Bet patikėkite mano garbės žodžiu, draugai.. Niekad šitaip nesielgsiu. Savo gyvybe ir krauju aš įrodysiu, kad vertas partizano vardo..

Kaip nuspręsite, tegul ir būna..

Vadas pažiūrėjo į mane, į išsirikiuosius partizanus, pagalvojo ir tarė:

— Tegul tai būna pirmas

ir paskutinis perspėjimas. Sekantį kartą mūsų kalba bus trumpa. Stokit savo vieton!

Porą dienų vaikščiojau lyg nesavas.

Aš tvirtai žinojau — tokios klaidos niekad nepakartosiu. Bet man visvien buvo labai sunku. Pasirodžiau, kaip blogiausias ir nedrausmingiausias partizanas. Gal būt, dabar man nebeatikės svarbių kovos uždavinių?

Vėl išsišaukė vadas. Tą dieną jis buvo giedras, judrus, linksmas.

— Vlada! — tarė Apyvala, — tu baigė sprogdintojų kursus. Padirbėk su žmonėmis, kurių pavardes tau tuoj pasakysiu. Tegul jie prisimena, kaip sprogdinti traukinius ir kitus karinius objektus. Po poros dienų tie žmonės parodys tavo mokslą praktikoje.

— Jie eis sprogdinti? — paklausiau sunerimęs.

— Taip.

— Draugas vade, — ėmiau karštai prašyti Apyvalos. — Siųskite ir mane. Aš esu skolingas būriui. Įvykdydamas įsakymą aš nuplausiu gėdą.

Apyvala nusijuokė:

— Gerai! — tarė jis. —

Jei per vieną arba daugiau sia per dvi dienas parengsi sprogdintojų grupę, tada lei-

siu ir tave. Sutarta?

— Aš pamokysiu ne tik tuos žmones, kurie bus siunčiami, bet ir visus. Visus partizanus. Sprogdinti reikia mokėti kiekvienam. Vienam žuvus, kiti galės stoti jo vieton.

Apyvala sutiko.

Su didėiu džiaugsmu ėmiausi darbo. Aš aiškinau partizanams apie sprogdinimo medžiagas, kapsulius-detonatorius, minas, apie traukinių sprogdinimo būdus.

Čia pat pievoje mes dėlio-jome elektrinio ir mechani-nio veikimo minas, imitavo bėgius, artėjanti priešė ešaloną. Greitos, tikslios ir ryžtingos partizanų rankos tas minas padėdavo ir nuim-davo.

Per dvi dienas kursai bu-vo baigti.

Neįimdami laukėme Apy-valos įsakymo išgygiuoti.

Sunkios Valandos

.. Po partinio susirinki-mo mano grupei neilgai teko poilsiauti.

Ryšininkai ir žvalgai pranešinėjo apie vis rimtesnį pa-vojų, besitelkiantį mūsų sto-vyklavimo rajone.

Hitlerininkai aplinkiniuose miesteliuose stiprino garni-zonus. Į Adutiškį, Pasto-vius, Vydžius, Lintupius, Ka-zėnus atvyko stambūs ka-riumenės daliniai. Priešas rengėsi miškų blokada, o taip pat mūsų sunaikinti partizanų bazes.

Mūsų brigados vadas An-tanas Ežerskis davė įsakymą būriams pasirengti išgygioti į Lietuvos gilumą anks-čiau, negu prasidės miškų blokada.

Pas mus atėjo brigados ko-misaras Domas Baškys (Do-mas Baškys — slapyvardė, tikroji pavardė Domas Ro-jonas, Petro sūnus, didvyriš-ka! žuvęs 1943 m. spalio 17 d.), vienas iš pirmųjų "Žal-girio" brigados organizato-rių, LKP (b) CK atstovas, reto narsumo vyras, visų partizanų nepaprastai myli-mas, puikus draugas ir bi-čiulis. Buržuaziais laikais Baškys priklausė pagrindinei komunistų organizacijai, ati-davė visas jėgas Lietuvos liaudies išlaisvinimui. Pir-mais tarybiniais metais jis buvo Telšių apskrities vyk-domojo komiteto pirminin-kas ir kartu Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezi-diumo pirmininko pavaduo-tojas, puikus kalbėtojas ir talentingas organizatorius.

Karo metu — nuo pat pirmų-jų "Žalgirio" brigados orga-nizavimosi dienų buvo priešė užnugaryje ir dirbo sudėtin-gą politinį darbą. Su koku užsidegimu partizanai klausė jo ugingos kalbos, kiek daug jis padėjo kelti mūsų dvasią savo tvirtu bolševiki-niu žodžiu.

Baškys mums papasakojo, kad nedelsiant reikia išsi-skirstyti mažomis grupėmis ir skubėti iš blokados rajono.

Brigada sudarė planą. Pa-gal jį partizaninės grupės turėjo pasklisti po įvairias Lietuvos apskritis. Mano grupei teko švenčionių raji-nas.

Bagdonas pranešė:

— Tavo grupei sustiprinti duosiu devynis partizanus. Tokiu būdu tu vadovausi ka-turiolikai žmonių. "Vilniaus" būrys, traukdamasis iš Adu-tiškio miško, pagrindinius municijos sandėlius užkasė žemėn. Vieta, kur jie yra — težinoma Grigui, Pumpučiai ir man. Jus palydės Pumpu-tis ir apginkluos.

Į Adutiškio miškus atvyko keturios "Vilniaus" grupės: Vladas Gelazūno, Jono Vyš-niovo, mano ir Juozo Buroko. (Juozas Burokas — slapyvardė, tikroji pavardė Juo-zas Bagdonas, Stasio sūnus, didvyriškai žuvęs 1944 m. kovo 10 d., Rudnininkų miš-kuose.)

Komisaras Pumputis ilgai ieškojo slaptosios vietos. Jis pats su Grigu ir Bagdonu mūsų metu taip sumaniai paslėpė šaudmenis ir sprogs-tamąją medžiagą, kad dabar teko sugaišti vos ne pusdie-nį, kol juos suradome.

Tolas buvo užkastas drėg-noje vietoje, prie pelkės. Šo-vinių dėžės — sausumėlėje, po krūmais.

Iškasėme. Čia pat miške Pumputis juos lygiomis da-limis išskirstė mūsų ketu-rioms grupėms. Aš gavau 60 kilogramų tolo ir nemažą kie-kį šovinių pistoletams, kul-kosvaidžiams, automatams, magnetinių minų, kapsulių-detonatorių.

Keturioms dienoms pra-slinkus po mūsų atsitrauki-mo iš Kazėnų, hitlerininkai pradėjo generalinį miškų puolimą. Jie sutraukė 12,000 kareivių, apsupo Kazėnų raji-oną ir apie dvi savaites stur-mavo, šaudydami į miškus iš patrankų, minosvaidžių, bom barduodami iš lėktuvų.

Naktimis iš miškų, per blo-kados žiedą veržėsi partiza-nai. Juos puldinėjo su tan-kiais, šarvuotais automobi-liais. Hitlerininkai padalino miškų masyvus atskirais kvartalais ir iš eilės kovojo prieš kiekvieną kvartalą.

Mes tuo metu buvome maždaug už 50 kilometrų. Kovos triukšmas buvo toks tiprus, kad pradžioje pagal-vojomė, jog priartėjo fron-tas..

Vėliau per ryšininkus suži-nojomė, kas iš tikrųjų darė-si Kazėnų miškuose.

Po kelių artilerijos apšau-dymo ir aviacijos antpuolių dienų, hitlerininkai trimis grandinėmis, 3-5 metrų at-stumu žmogus nuo žmogaus, emė žygiuoti per miškus, kaudamiesi su likusiais par-tizanais.

Partizanų štabai ir atskiri padaliniai, nespėję prasiverž-ti, stojo į nelygią neapsako-mo didvyriškumo-kovą su fa-šistais klampiuose miškuose.

Visa eilė mūsų draugų žu-

vo didvyriška mirtimi.

Mes sužinojomė, kad "Žal-girio" brigada nustojo savo numylėto komisaro Demo Baškio, kovojusio ligi pasku-tinio atodūsiu. Kelis kartus sužeistas, jis atsišaudė, jau nebeapjėgdamas nuo žemės atsikelti, paplūdes kraujuose.

Zuvo ir brigados gydyto-jas Aleksandras Kucevalo-vas, šviesaus atminimo žmo-gus, tik prieš pat karą bai-gęs Leningrado universitetą.

Aš atsimenu Kucevalovą iš mūsų žygio į Kazėnų miškus. Beveik 300 kilometrų jis nešė ant savo pečių stambų vaistų našulį ir neprarado nei vienos ampulės, nei vie-nos bonkutės su vaistais. Su-stojimo vietose, kai nuo ilgos ir vargingos kelionės mes griūdavome lyg negyvi ant žemės, jaunas gydytojas ap-žiūrinėjo mūsų nutrintas ko-jas, tepė vaistais, ramino draugišku žodžiu.

Tada, kai partizanė Ber-zaitė atgabeno sunkiai su-žeistą ir daug kraujo nusto-jusį, su silpnomis gyvybės žymėmis "Vilniaus" būrio vadą Grigą, Kucevalovas pasakė:

— Jis gyvens!

Ir partizanas — gydytojas, įrengęs žemėse savo slaptą ligoninę, visiems pasitrau-kiant į saugesnę vietą liko prie sunkiai sužeistų ligonių ir gydė juos. Viršuje tos li-goninės vaikštinėjo hitleri-ninkų kareiviai, o jis budėjo prie Grigo ir kitų..

Per šias sunkias blokados dienas vos nežuvo mūsų bū-rio vadas Grigas.

Galų gale ligoninę teko evakuoti.

Hitlerininkai persekiojo, mindami ant kulnų.

Vos paeidamas, Grigas pa-sislėpė pelkėje. Iš visų pusių artėjo fašistai.

Grigas pakėlė pistoletą prie smilkinio ir paspaudė nuleidiką. Bet ginklas, nuo purvo užsiteršęs, neiššovė.

Dar du kartus pabandė Gri-gas įskelti šovinį ir gyvas nepasiduoti priešui, bet ir dabar pistoletas neišleido šu-vio.

Visiškai atsitiktinai jo ne-pastebėjo, nors kareiviai pra-ėjo trys metrai nuo jo ir svaidė į balą, kurioje jis gu-lėjo, granatas.

Hitlerininkai šukavo miš-kus nuo pat Minsko.

Po operacijų Kazėnų raji-one jie permetė savo jėgas į Medelių, Naručių, Lintupių ir kitus miškų masyvus.

Man per tas žiaurias ope-racijos pasisekė. Savo grupė aš pervedinėjau čia į vieną, čia į kitą mišką. Mūsų persi-klimas nesutapdavo su hit-lerininkų antpuoliais. Ir tuo būdu mes nepatekome į jų žnyples.

Tačiau vieną kartą pačio-je mano grupėje įvyko rimti nesutarimai.

(Bus daugiau)

Iš!

Ber- mis j respul ko 69 cūzijo: legion mo Li

Info lyne su fėrenc papas: sienio apie t: šantaž mas V nimas ir kaip sikaist vė myl ta, ko vė ir i

Info dovas atidary rencija mais c pusme Vietna iš Prar giono j

Sis yra ge riu ir paragi Pranci giono j paragi riauysi verbav

Išk rašo ir jie ronto

To ti views

grea tain, R Pact

Pranešimai

Winnipeg, Man.

Susirinkimas - Paskaitos

Sekmadienį, gegužės 27 dieną, įvyks Lietuvių Literatūros Draugijos susirinkimas. Taipgi bus paskaita ir diskusijos. Visi Winnipigo lietuviai kviečiami atsilankyti. Bus įdomu!

Susirinkimas ir paskaita įvyks 240 Manitoba Ave., 2 valandą po piet.

Valdyba

Windsor, Ont.

Smagūs Šokiai

Windsoro seni lietuviai rengia linksmus šokius šeštadienį, gegužės 26 dieną, Cassa Roumanian Hall, 2585 Seminale St., Albert St. kampas.

Kviečiame visus ir visas iš arti ir toli atsilankyti, linksmai ir smagiai praleisti vakarą su pažįstamais.

Šokiams gries gera muzika. Turėsime visokių gėrimų ir užkandžių.

Prašome nepraleisti šios puikios progos.

Pradžią 7 valandą vakaro.

Rengėjai

Hamilton, Ont.

Svarbus Susirinkimas

Pranešame, kad Sūnų ir Dukterų Draugijos 2-ros kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, birželio 3 dieną, Karpato rusų salėje, 707 Barton St. E.

Visus narius prašome atsilankyti į šį susirinkimą. Turime išrinkti delegatus į

draugijos suvažiavimą. Taip pat prašome pasitikrinti mokescius, kad neliktumėte suspenduoti. Pradžią 2 val. po piet. Prašome būti laiku.

Valdyba

Delhi, Ont.

Smagūs Šokiai

Lietuvių Draugiškos Pa-

Gražiai Veikiama ir Užsimota Daugiau Veikti

Toronto. — Praeitą sekmadienį įvyko LLD 162 kuopos narių mėnesinis susirinkimas. Susirinkimas savo skaitlingumu negali pasididžiuoti, bet kuopos narių atliktais ir užsimotais atlikti darbai galime didžiuotis visi progreso šalininkai.

Kuopos valdybos darbštus narys drg. J. Valaitis raportavo, kad pastaruoju metu kuopos ruoštas parengimas davė virš \$60 pelno. Jis kuopos valdybos vardu išreiškė viešą padėką parengimo ruošėjams, darbininkams ir dalyvavusiems parengime.

Kuopos knygius drg. P. Gutauskas, dėl darbo sąlygų negalėdamas dalyvauti susirinkime, prisiuntė raštišką raportą, kuriame detalai išvardindamas pažymėjo, kad pastaruoju metu kuopos užsisakytos literatūros išplatinata už apie \$50.

Taikos gynimo reikale kuopa buvo pasiuntus penkis delegatus į Kanados Taikos kongresą, kuris įvyko balandžio pradžioj. Delegatui drg. A. Galinaičiui išdavus pavyzdinčiai priruoštą raportą, visi susirinkime dalyvavusieji pasiėmė Taikos Kongreso išleistas blankas parašams rinkti, kad penkios didžiosios pasaulio valstybės pasirašy-

galbos Klubas rengia linksmus šokius šeštadienį, gegužės 26 dieną, 7 valandą vakaro, Klubo name, Hawtrey.

Kviečiame visus ir visas iš arti ir toli atsilankyti ir linksmai laiką praleisti. Šokiams gries gera muzika. Turėsime šiltų ir šaltų gėrimų ir skanių užkandžių.

Prašome nepraleisti progos.

Rengėjai

tų nepuolimo sutartį.

Susirinkime iškeltas darbininkiškos spaudos parėmimo reikalas. Nežiūrint, kad kuopos izde buvo tik apie pusšimtis dolerių, bet imant domėn reikalą paremti darbininkišką spaudą, paaukojo dienraščiams "Laisvei" ir "Vilniai" ir LLD knygų leidimo fondan po \$10.00, taipgi kuopos vardu atnaujinta Laisvės prenumerata. Liaudies Balso parėmimo reikalui visi entuziastiškai pasižadėjo darbuotis už suruošimą Liaudies Balso naudai pikniko, kuris įvyks berželio 24 d.

Laik vasaros numatyta suruošti išvažiavimas kur nors į lietuvių farmas. Tuo reikalu sutiko rūpintis dd. S. Zostautas, J. Valaitis ir J. Morkunas. Taipgi pasiryžta daugiau darbuotis už gavimą naujų narių į LLD, bei skaitytojų žurnalui "Šviesai".

K.

IŠ VIETNAMO GRIZUSIŲ VOKIEČIŲ KONFERENCIJA

(Atkelta nuo 11 pusl.)

išaugo skaičius perbėgėlių į Liaudies armijos pusę.

Daugelis buvusių legionierių, dabar grįžusių į Vokie-

tiją, anksčiau gyveno Vakarų Vokietijoje. Į korespondento klausimą apie tai, ar jie nori grįžti į vakarines zonas, visi atsakė neigiamai, motyvuodami tuo, kad grįžę jie bus suimti ir patraukti atsakomybėn už dezertyravimą, tuo tarpu kai Vokietijos demokratinėje respublikoje jiems garantuojama teisė dirbti taikų kurybinį darbą visos vokiečių tautos labui.

Vienas jų, kalbėdamas savo draugų vardu, pareiškė:

— Grįžimas į Vakarų Vokietiją mums tolygus mirčiai. Mes nevyksime ten, kol ten yra amerikiečiai, anglai bei prancūzai ir kol nebus atkurta Vokietijos vienybė taikiu bei demokratiniu pagrindu. Mes norime paskirti savo jėgas taikiai statybai.

ELTA

Torontiečių Ruošiamas

Liaudies Balso

METINIS PIKNIKAS

įvyks

Birželio (June) 24 d.

Cekoslovakų Piknikų Vietoj (Ten pat, kur pernai)

Prašome Ruoštis Jame Dalyvauti

Palaikykite Tuos Biznierius, Kurie Skelbiai LIAUDIES BALSU

Išparduodami Nupiginta Kaina

\$70.00 nuolaidos ant naujų refridžiatorių — tikrai 7.

\$35.00 nuolaidos ant skalbimo mašinų

\$50.00 nuolaidos ant elektrinių pečių

\$25.00 nuolaidos ant radio imtuvų

MES TURIME OIL BURNERIUS

Parduodame ant išsimokėjimo

Klauskite Peter Melnick'o

GEORGES APPLIANCES LTD.

842 COLLEGE

Telefonas LA. 2854

Toronto

MILLY CUCIN

Moteriškų Rūbų Siuvėja

Šliubinės ir kitokios suknelės, kostiumai ir paltai siuvami pagal jūsų pageidavimą.

377 Roxton Rd.

Tel. LA. 6401

Toronto

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą

Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Helen's Fabrics

Lietuviška krautuvė visokių medžiagų dėl moteriškų suknelių, gatavų mergaičių suknelių, įvairių skarelėlių pasipuošimo sagučių ir t. t. Priemama kaina.

1451 DUNDAS ST. WEST — TORONTO

Savininkė E. Dabravolskienė

Stinson's Jewellery

Kvalifikuotas lietuvis (Sniceris) laikrodininkas Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias jewellery prekes.

2186 Dundas St. W. — Toronto — LO. 1397

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Priemama Kaina

236 CRAWFORD ST. Tel. LA. 5191

TORONTO

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt.

Darbas ir Prekės Garantuota

Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272 1/2 Queen St. W., Toronto

Frank Gaizauskas

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvėjas

Reikalui esant prašome kreiptis pas mane

191 Sutherland Dr. - Leaside - MO. 9619

M. W. Kellermann

ADVOKATAS

6 Adelaide St. East

Ofiso telef. WA. 5900

Rezidenc. — MO. 1232

Toronto

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

Suite 403 - 455 Spadina

Toronto

Ofiso Tel. KI. 4989

Rezidenc. Midway 9352

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištrina akių nervus, nuo kurių paliečia nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto

Telefonas: RA. 3924